

Міністерство освіти та науки України
Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола

Циклова комісія дисциплін
видавничої справи та редагування

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

**Наукові нефахові серіальні видання в інформаційному просторі міста
Тернополя**

Виконала:

студентка групи В-41

відділення комп'ютерних та
видавничих технологій

Статкевич Ольга Андріївна

Науковий керівник:

кандидат філологічних наук

Вишневська Галина Богданівна

Оцінка _____

Тернопіль – 2020

Статкевич О. А. Наукові нефахові серіальні видання в інформаційному просторі міста Тернополя.

Дипломна робота на здобуття кваліфікації молодшого спеціаліста зі спеціальності «Журналістика». Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола. Тернопіль, 2020. 89 с.

Роботу присвячено дослідженню наукових нефахових серіальних видань міста Тернополя. Здійснено характеристику наукової літератури та інформаційних центрів, які здійснюють публікаційну діяльність нефахових видань.

Виокремлено типологічні особливості наукової періодики Тернопілля. Проаналізовано основний репертуар наукових видань вузів, специфічні особливості нефахових серіальних видань та дотримання вимог у наукових нефахових виданнях міста

Ключові слова: наука, наукова література, наукова комунікація, навчальні заклади, нефахові видання, періодика, серіальні видання.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ I. НАУКОВА ЛІТЕРАТУРА — ПРОДУКТИВНА СИЛА РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА.....	7
1.1 Організація наукової діяльності в Україні	7
1.2 Жанрово-типологічна характеристика наукової літератури	13
1.3 Наукові періодичні видання як джерела знань у сучасному суспільстві..	22
РОЗДІЛ II. ПРОСТІР НАУКОВИХ ВИДАНЬ МІСТА ТЕРНОПОЛЯ	27
2.1. Вищі навчальні заклади міста як науково-інформаційні центри	27
2.2. Репертуар наукової літератури міста	35
2.3. Типологічні особливості наукової нефахової періодики Тернополя	38
РОЗДІЛ III. КЛАСИФІКАЦІЯ НАУКОВИХ НЕФАХОВИХ СЕРІАЛЬНИХ ВИДАНЬ ТЕРНОПОЛЯ	42
3.1 Тематичне розмаїття наукових нефахових видань.....	42
3.2. Аналіз структури наукових статей.....	52
3.3. Автура наукових нефахових серіальних видань міста.....	62
ВИСНОВКИ.....	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	77
ДОДАТКИ.....	83

ВСТУП

Наука — сфера діяльності людини, яка орієнтована на отриманні нових знань. Вона накопичує, систематизує, аналізує знання, будує причинно-наслідкові зв'язки між явищами та процесами.

Наукова література належить до універсальних та найбільш ефективних засобів наукової комунікації. Займає особливе місце серед каналів інформаційного впливу на різні соціальні групи і суспільство загалом. Є сукупністю праць, які створені в результаті досліджень і теоретичних узагальнень, зроблених в рамках певного наукового методу.

Дослідження проблем наукової літератури представлені в працях таких відомих дослідників, як: О. Акопов, М. Білуха, О. Гречихін, Н. Дашенко, Н. Зелінська, Л. Зильберман, В. Карабан, О. Кириленко, Н. Кушнарєнко, Л. Морська, В. Романченко, Ю. Сурмін, Г. Цехмістрова, А. Черняк, В. Шейко, Г. Швецова-Водка.

Слід відзначити, що комплексного визначення терміну «нефахової літератури» ще не було представлено науковій спільноті. Так, під нефаховими науковими виданнями, розуміємо літературу, яка відповідає науковим стандартам та слугує для поширення інформації про досягнення науки, відзначається доступністю та зрозумілістю мови, слугує здійсненню наукової комунікації.

Актуальність запропонованої розвідки визначається тим, що на часі формування стратегій, спрямованих на активізацію публікаційної діяльності, підвищення її рівня та ефективності оприлюднення результатів, оскільки наукові нефахові серіальні видання є невід'ємною складовою освітньої діяльності людей, які цікавляться тією чи іншою тематикою.

Наукова новизна полягає в тому, що у місті Тернопіль видають чимало нефахових серіальних видань, але цілісно вони ще не ставали предметом студіювання і не класифікувалися.

Мета дослідження — комплексна оцінка нефахових серіальних видань у науково-інформаційному просторі міста Тернополя, огляд цільових орієнтирів розвитку публікаційної активності.

Для досягнення мети дослідження поставлено такі **завдання**:

- подати характеристику наукової літератури;
- розглянути значення нефахової літератури для розвитку науки;
- описати загальну характеристику інформаційних центрів, які здійснюють публікаційну діяльність нефахових видань;
- дослідити типологічні особливості наукової періодики Тернопілля;
- дослідити основний репертуар наукових видань вузів;
- визначити специфічні особливості нефахових серіальних видань;
- проаналізувати дотримання вимог у наукових виданнях міста.

Об'єктом дослідження даної роботи є навчальні заклади міста I-IV рівня акредитації.

Предметом дослідження — змістове наповнення наукових нефахових серіальних видань в інформаційному просторі.

Для вирішення поставлених у роботі завдань була використана система **методів** наукового дослідження, а саме: аналіз і синтез (для обґрунтування теоретичних положень); комплексний аналіз (при аналізі наукових видань), функціональний аналіз видань за їх тематикою та періодичністю.

Обробка даних здійснювалася з використанням сучасних комп'ютерних технологій і програмного забезпечення.

Теоретичне значення дослідження полягає у тому, що його висновки є внеском у розвиток студій про нефахові серіальні видання міста, оскільки поглиблюють знання про особливості та потенціал українських наукових видань.

Практичне значення роботи полягає у класифікації та дослідженні наукових видань вищих навчальних закладів міста Тернополя, для ознайомлення та всебічного вивчення.

Основні теоретичні та практичні положення роботи та запропоновані висновки можуть бути використані:

- у навчальному процесі, під час викладання дисциплін: «Редагування наукової, науково-популярної та ужиткової літератури», «Загальне редагування», «Основи наукових досліджень», «Філософія науки»;
- у практичній діяльності навчальних закладів;
- у професійній діяльності викладачів, студентів, дослідників тощо;
- у подальшій роботі над дослідженням і розширенням теми.

Апробація роботи. Статтю на запропоновану тематику було рекомендовано та надіслано до участі у другому етапі щорічного конкурсу «Молодь і поліграфія» (м. Львів, 1.11-15.12.19), відзначено грамотою від 19.12.2019.

Матеріали розділів стали основою доповіді на студентському захисті науково-дослідних робіт (секція «Видавничі технології та журналістика»). Доповідь відзначено грамотою від 02.06.2020 року, а також були матеріали доповіді опубліковані у «Збірнику наукових тез за матеріалами студентських наукових читань» Галицького коледжу ім. В. Чорновола № 20.

Структура роботи: вступ, три розділи, список використаних джерел та додатків. Налічує 89 сторінок.

РОЗДІЛ І. НАУКОВА ЛІТЕРАТУРА — ПРОДУКТИВНА СИЛА РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

1.1 Організація наукової діяльності в Україні

«Наука — це динамічна система достовірних, найбільш суттєвих знань про об'єктивні закони розвитку природи, суспільства та мислення. Наука охоплює певні форми та способи усвідомлення про предмети навколишньої дійсності, людської думки та дії» [21, с. 2].

Усі знання виступають продуктом науки, а також її матеріалом, який знову залучається до наукової діяльності для отримання нових знань та досліджень. «Так, науку рахують як динамічну систему достовірних, найбільш суттєвих знань про об'єктивні закони розвитку природи, суспільства та мислення» [21, с. 2]. Суть науки розкривається в її функціях. (див. Рисунок 1.) [21, с. 11]:

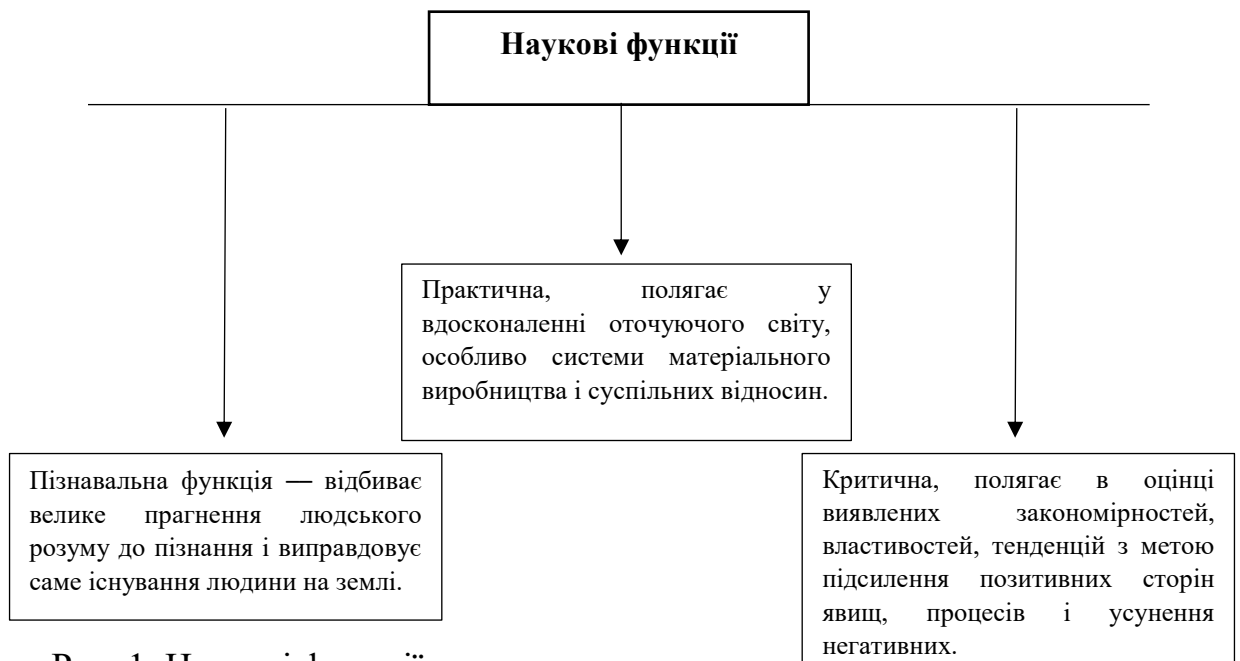

Рис. 1. Наукові функції

«Історія науки засвідчує, що будь-яке справжнє наукове відкриття знаходить своє застосування. Так, дослідники виділяють дві складові: систему наукових знань і систему наукової діяльності» [26, с. 6].

Система наукових знань складається з таких основних елементів, як: теорія, закони, гіпотези, поняття й наукові методи (див. Рисунок 2):

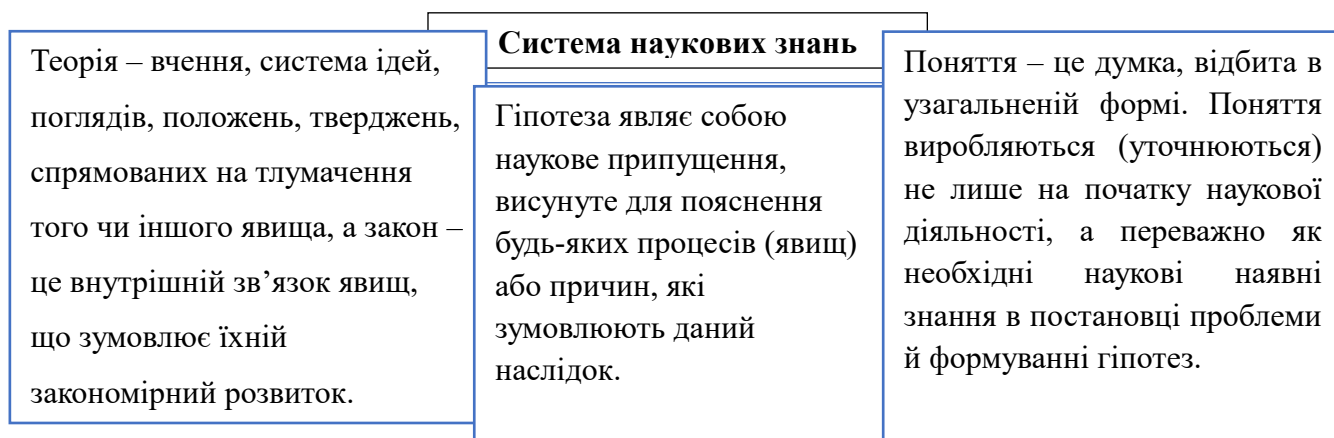

Рис. 2 Система наукових знань

«Наукова діяльність існує в різних видах, таких як: науково-дослідна діяльність; науково-організаційна діяльність; науково-педагогічна діяльність; науково-інформаційна діяльність; науково-допоміжна діяльність та ін.» [27, с. 6].

У розвитку сучасного суспільства важливу роль відіграє фахова література. «Так, під фаховим виданням розуміємо періодичне або продовжуване видання (у тому числі — електронне), внесене до затвердженого Департаментом атестації кадрів МОН України (раніше це була компетенція ВАК України). Переліку видань, у яких можуть публікуватися результати дисертаційних досліджень на здобуття наукових ступенів доктора та кандидата наук. Станом на 5 листопада 2017 року Перелік усіх фахових видань в Україні (за галузями знань) складає 1546 найменувань друкованих журналів та збірників наукових праць та 90 видань електронного формату. Перелік можна знайти на сайті МОН України» [32].

Слід зазначити нефахові видання — це ті, яких немає у переліку фахових видань України, які рекомендовані ВАК («Вища атестаційна комісія України — колишній центральний орган виконавчої влади України, підвідомчий Кабінету Міністрів України. ВАК займався атестацією наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації») [52, с. 30].

Важливою складовою будь-якої науки називають наукову комунікацію. На думку Ю. Сурміна, «... наукова комунікація включає наукову інформацію, форми комунікації й норми комунікації». О. Огурцов вважає, що «... наука як

система має комунікативну складову, що містить у собі як форми самоорганізації та міжособистісного спілкування, так і форми інституційної організації та опосередкованого спілкування». Вчений наголошує, що «...сьогодні все більш очевидним є те, що однією з вирішальних характеристик науки є її комунікативна природа. Ні хід, ні результати, ні суб'єкти пізнання не можуть бути відірвані від тієї ситуації спілкування, у якій відбувається наукове дослідження» [4, с. 26].

Наукова комунікація XXI століття «...послугується новими комп'ютерними технологіями: інтернет-технології активно використовуються для обміну інформацією між ученими — віртуальні групи наукового спілкування. Тож, наукова література являє собою сукупність письмових праць, які створені в результаті проведення досліджень, теоретичних узагальнень, зроблених в рамках наукового методу» [4, с. 27].

Наукова література призначена для інформування вчених і фахівців про останні досягнення науки, а також для закріплення пріоритету на наукові відкриття. У праці «Аргументативні риси наукового дискурсу» Н. Доронкіна виділяє такі стильові риси наукової літератури:

- виклад матеріалу повинен мати логічну послідовність;
- висловлювання або частини тексту повинні містити взаємозв'язок;
- вирази повинні бути максимально точними, ясними, стислими та однозначними;
- вживання наукових термінів;
- інформаційне навантаження;
- застосування елементів формальної мови з метою кращого розуміння тексту, а також використання таблиць, графіків та діаграм у якості ілюстрацій;
- прихована емоційність;
- одноманітність автора;
- використання абстрактної лексики [13, с. 1].

Науковий текст являє собою знаково-мовну реалізацію деякої системи інформації. Науковий текст можна розглядати як «лінійну послідовність знаків, що задана деякими культурними кодами».

«Ю. Сурмін залежно від характеру цих кодів тексти класифікує на:

- письмові, до них відносять: алфавітні, піктографічні, формульно-математичні та інші;
- усні;
- технотронні, що задаються за допомогою засобів радіо, звукозаписові, машинної пам'яті тощо».

Дослідники переконані, що від якості наукового тексту залежить доля і дослідження, вплив цього дослідження на процес розвитку науки. Текст також виступає способом подачі наукової інформації, яка є результатом наукового дослідження. Він є інтелектуальним продуктом, що поширюється на наукову громадськість.

У праці «Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація» подано дві найважливіші функції наукового тексту: «виклад змісту наукового дослідження і його презентація. Якщо перша функція ставить до тексту вимогу точного подання дослідження, усіх його складових — від постановки завдань до результатів їх вирішення, то друга функція передбачає деяку привабливість тексту для людей, що могли б їм зацікавитися» [36, с. 5].

«Наукова праця являє собою жанр, який поєднує у собі наукове дослідження з обов'язковим практичним обґрунтуванням» [36, с. 7].

Визначається це тим, що в першій частині наукової роботи дослідник подає загальну характеристику стану або розвитку досліджуваної галузі науки (теми). «Перша частина характеризується викладом теоретичних й методологічних положень наукового дослідження. Згодом, у наступних частинах роботи подаються обґрунтування та вирішення сформульованої раніше проблеми, а також результати й напрями їхнього впровадження» [36, с. 7].

Виділені особливості наукового тексту визначають його структуру. «Науковий текст складається з трьох частин: постановочної, дослідницької та заключної частини. Вони в свою чергу включають такі етапи» [36, с. 7] (див. Рисунок 3):

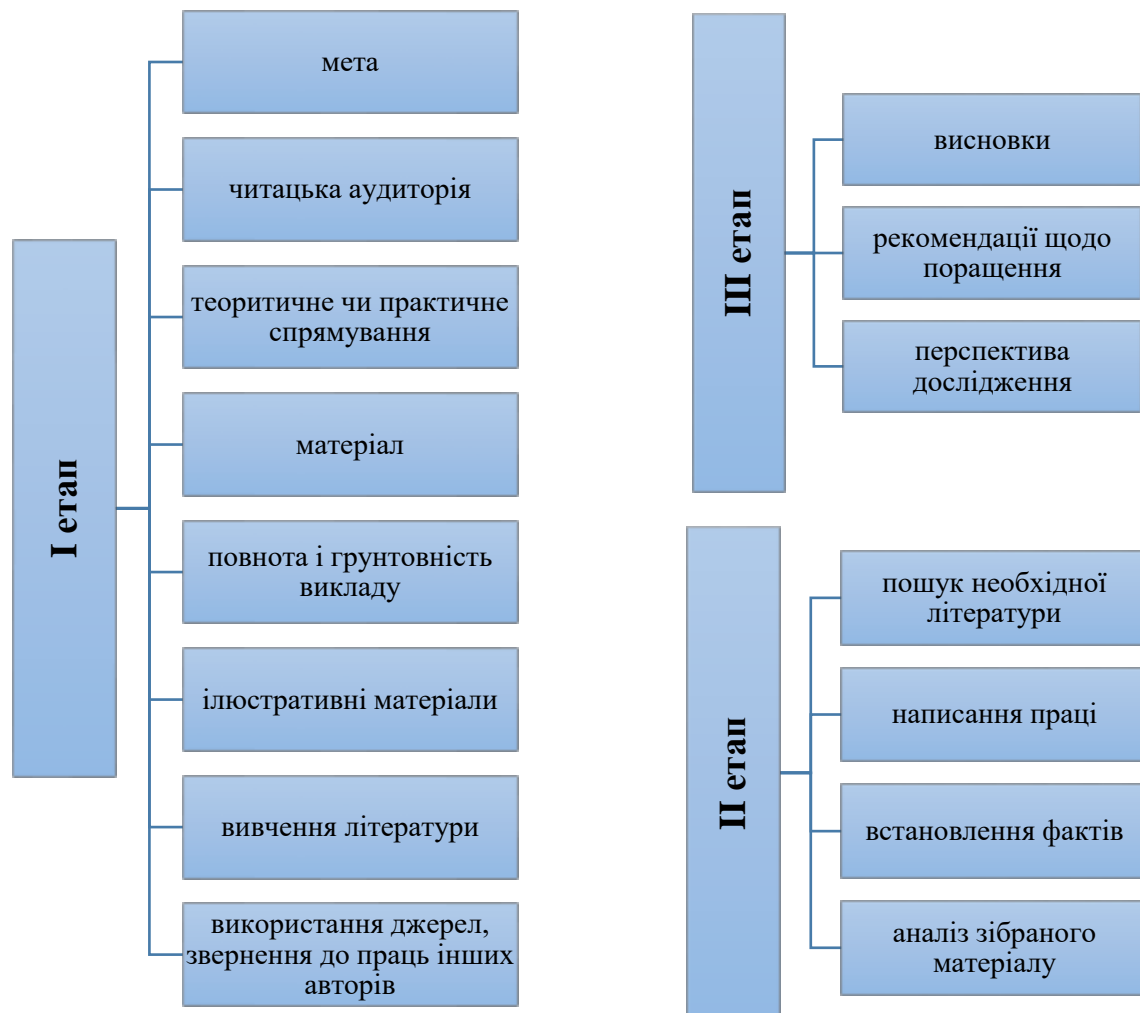

Рис. 3 Етапи роботи над науковим текстом

Вступна частина наукової роботи зазвичай передбачає визначення проблеми, мети, завдань, гіпотез і методи дослідження, а також відзначається зв'язок даного дослідження з іншими дослідженнями. «Дослідницька частина тексту дає опис проведеного дослідження й отриманих результатів. У заключній частині тексту робляться висновки і подаються рекомендації для проведення подальших наукових досліджень і використання результатів у практичному житті» [35, с. 9].

На думку Н. Дашенко, «науковий текст виступає способом наукової інформації, результатом наукового дослідження, інтелектуальним продуктом». Дослідниця вважає, що від якості тексту залежить і те як буде сприймати дослідження наукове товариство та як вплине дослідження на розвиток науки [9, с. 27].

Більшість вчених погоджуються, що науковий текст являє собою своєрідну суміш кількох різновидів простих текстів: оглядового, методологічного, емпірико-фактологічного, теоретичного, пояснювального і додаткового.

Розглянемо детальніше кожен вид:

1. «Оглядовий текст, це текст, що являє собою огляд наукової літератури з досліджуваної проблеми або теми». Оглядовий текст, до прикладу у кандидатській дисертації не повинен перевищувати 20% усього тексту.

2. «Методологічний текст являє собою опис основних принципів, підходів, парадигм, методів та інших складових дослідження. Він забезпечує обґрунтування й опис методології проведеного дослідження. Наявність цього тексту є гарантією проведення дослідження.

3. Емпірико-фактологічний текст, являє собою опис фактологічної бази, яка наявна у дослідженні, класифікації інших дослідників цієї теми й узагальнення фактів, які мають бути чітко визначені» [36, с. 10].

4. «Теоретичний текст – це текст, у якому подаються виклади теоретичних аспектів бачення предмета дослідження, його пояснення з погляду сформульованих закономірностей, тенденцій, понять тощо» [36, с. 10].

5. «Пояснювальний текст, він являє собою вербальну структуру, яка призначена для пояснення положень інших видів тексту. До пояснювального тексту відносять різноманітні примітки та пояснення, а також введення звітів, монографій, дисертацій, різні словники базових і додаткових понять, пояснення таблиць, діаграм, схем, планів, графіків, формул тощо» [36, с. 10].

6. «Додатковий текст, може включати додаткові аргументи, унікальні факти, схеми, графіки, статистичний матеріал тощо. Додатковий текст розміщується в додатках до дисертації, звіту або монографії» [36, с. 10].

1.2 Жанрово-типологічна характеристика наукової літератури

Наукова література, являє собою сукупність різноманітних письмових праць, які створені за допомогою проведення досліджень, теоретичних узагальнень. Вона призначена для інформування вчених та фахівців про останні досягнення науки, а також для закріплення пріоритету на наукові відкриття [44].

Систематизацією та класифікацією видань займалися О. Акопов, А. Черняк, О. Гречихін, Г. Швецова-Водка та інші дослідники. Н. Зелінська пропонує наукову літературу поділити на дві групи – опубліковані й неопубліковані [16, с. 43].

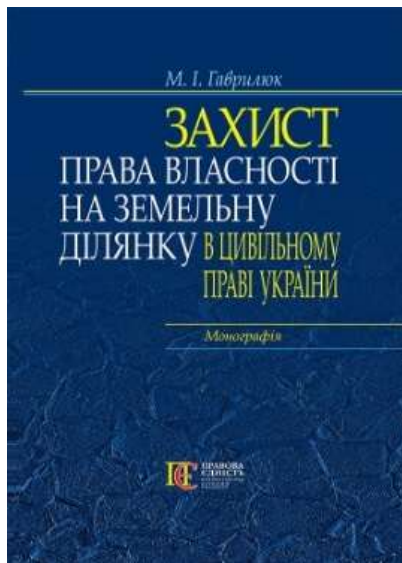
«Опублікована література — рецензовані статті, дисертації, книги, реферати і звіти, що опубліковані видавництвами наукової літератури, професійними асоціаціями, вищими навчальними закладами та іншими науковими організаціями. Неопублікована література – дисертації, депоновані рукописи, звіти про науково-дослідні роботи й дослідно-конструкторські розробки, наукові переклади, оглядово-аналітичні матеріали. На відміну від видань ці документи не розраховані на широке й багаторазове використання, зберігаються у вигляді рукописів і тиражуються у невеликій кількості» [10, с. 1].

С. Кулешов, «зважаючи на те, що наукова література перестала бути єдиним носієм наукової інформації, пропонує розглядати не твори літератури, а документальні джерела наукової інформації. Дослідник виділяє три групи наукових видань (за джерелами наукової інформації):

- видання;
- рукописи;
- нетрадиційні види документів.

До видань належать матеріали, які випущені за планами видавництва або позапланово на підставі угод з авторами поліграфічним або іншим способом (копіювально-множильної техніки, засобами друку ЕОМ тощо)» [17, с. 43].

«Матеріальна конструкція передбачає книжкову, журнальну або аркушеву форму видань, в яких можуть бути втілені наукові твори різних жанрів (монографії, наукові статті, тези та ін.)» [5, с.164] (див. Малюнок 1, Рисунок 4, 5):

Мал. 1 Книжкова форма видання

Рис. 4 Журнальна форма видання

Рис. 5 Аркушева форма видання

«До рукописів умовно відносять документи, одержані в результаті роздрукування на друкарській машинці або на принтері комп'ютера. Як правило, у рукописній формі подаються дисертації, звіти про науково-дослідну роботу, переклади, депоновані праці» [17, с. 43].

Існує розгалужена система жанрів, що використовуються в сучасній науковій комунікації. Серед описаних в літературі та втілюваних у науково-видавничій практиці найпоширенішим є науковий журнал. За цільовим призначенням він може бути:

- науково-технічний та громадський (див. Малюнок 2):

Мал. 2 Приклад науково-технічного журналу

- громадсько-політичний і теоретичний (див. Малюнок 3):

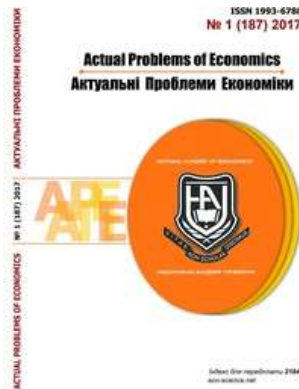
Мал. 3 Приклад громадсько-політичного журналу

- науково-просвітницький (див. Рисунок 6):

Рис. 6 Приклад науково-просвітницького журналу

- науково-економічний (див. Малюнок 4):

Мал. 4 Приклад науково-економічного журналу

- суспільно-політичний (див. Малюнок 5):

Мал. 5 Приклад суспільно-політичного журналу

«Г. Цехмістрова класифікує наукові видання наступним чином, наукові видання можуть бути двох груп:

- науково-дослідні;
- джерелознавчі».

До науково-дослідних належать:

1. «Монографія — це наукове видання певного дослідження однієї проблеми або теми, яка може належати одному чи декільком авторам. Монографія поділяється на два типи.

Наукова монографія є узагальненням теоретичного матеріалу з наукової проблеми або теми з його аналізом, визначенням значущості, формулюванням нових наукових концепцій» [51, с. 7]. Наукова монографія

Мал. 6 Приклад монографії

висвітлює основний зміст і результати наукового дослідження. Також фіксує науковий пріоритет та забезпечує науковою інформацією суспільство.

«Другий тип наукової монографії — це є наукова праця, яка висвітлює основний зміст дисертації і є однією з основних публікацій за темою дослідження» (див. Малюнок 6).

«До неї висуваються певні вимоги, а саме: обсяг (він повинен становити не менш як 10 обліково-видавничих аркушів); наявність рецензій двох докторів наук (за відповідною спеціальністю);

наявність

рекомендації вченої ради науково-дослідної установи або вищого навчального закладу; тираж (не менше 300 примірників); наявність міжнародного стандартного номера ISBN» [51, с. 8].

2. «Автореферат (науковий реферат) — наукове видання у вигляді брошури авторського реферату проведеного дослідження, яке подається на здобуття наукового ступеня» [14, с. 223]. Основним призначенням автореферату це є публічне ознайомлення з методикою дослідження, його фактичними результатами і основними висновками дисертації. «Зміст автореферату повинен бути у стислій формі, але повністю розкрити зміст

Мал. 7 Приклад

автореферату

дисертації, найважливіші наукові й практичні результати, їхнє значення для науки та практики» [14, с. 223] (див. Малюнок 7)

3. «Інформативний реферат — це коротке викладення наукової праці, яке стисло висвітлює зміст роботи. В інформативному рефераті мають бути зазначені, такі аспекти: предмет дослідження; мета роботи; наведені основні результати; викладені дані про метод і умови дослідження; наведені основні характеристики нових технологічних процесів, технічних виробів, нова інформація про відомі явища, предмети тощо». [14, с. 231] (Див. Малюнок 8).

Мал. 9. Приклад тез доповідей

4. «Тези доповідей — це опубліковані до початку наукової конференції (з'їзду, конференції, симпозіуму)

матеріали в яких викладено основні аспекти наукової

доповіді. Вони фіксують науковий пріоритет автора й містять матеріали, відсутні в інших

публікаціях (див. Малюнок 7).

Рекомендований обсяг тез наукової доповіді становить дві-чотири сторінки машинописного тексту через 1 чи 1,5 інтервали» [14, с. 114] .

Схематично структура тез наукової доповіді виглядає таким чином (див. Рисунок 7):

Мал. 8. Приклад інформативного автореферату

Рис. 7 Структура тези наукової доповіді

«При підготовці тез наукової доповіді слід дотримуватися таких правил:

- у правому верхньому куті розміщують прізвище автора та його ініціали; за необхідності вказують інші дані, які доповнюють відомості про автора (студент, аспірант, викладач, місце роботи або навчання).
- назва тез доповіді стисло подає головну ідею, думку дослідження (назва повинна складати п'ять-сім слів)» [14, с. 115].

Мал. 10 Приклад збірника наукових праць

5. «Збірник наукових праць — це добірка матеріалів досліджень, виконаних у наукових установах, навчальних закладах чи товариствах» (див. Малюнок 10) [17, с. 35].

За жанром твори можуть бути різноманітними: статті, повідомлення, реферати, рецензії. Їх об'єднує у одне ціле — науковий характер змісту.

«У текстах можуть бути викладені результати досліджень, попередні або поточні результати, а також дискусійні та інші матеріали, об'єднані, як правило, за тематичною ознакою» [17, с. 35].

6. «Препринт — наукове видання з матеріалами попереднього характеру, які публікуються до виходу у світ видання, в якому вони мають бути вміщені» (див. Малюнок 11) [2, с. 27].

Мал. 11. Приклад препринту

Мал. 12 Приклад наукової статті

7. «Наукова стаття — науковий матеріал у якому подаються проміжні або кінцеві результати, висвітлюються конкретні окремі питання за темою дослідження, фіксується науковий пріоритет автора, робить її матеріал надбанням фахівців. Подається до редакції в завершеному вигляді відповідно до вимог, які публікуються в окремих номерах журналів або збірниках у вигляді пам'ятки автора. Оптимальний обсяг (0,5 — 0,7 авт. арк.)» [17, с. 23] (Див. Малюнок 12)

«До другої групи наукових видань належать: джерелознавчі видання або наукові документальні видання, які містять пам'ятки культури та історичні документи, що пройшли текстологічне опрацювання, мають коментарі, вступи, статті, допоміжні показники тощо. Серед наукових неперіодичних видань можна виділити:

- книги (книжкове видання обсягом понад 48 сторінок);
- брошури (книжкове видання обсягом від 4 до 48 сторінок)» [17, с. 23].

Редколегії зазначають, що при написанні наукової праці необхідно враховувати такі аспекти:

1. «Текст наукової праці повинен бути структурованим, містити розділи і підрозділи (параграфи). Більш дрібні форми розділення тексту не мають сенсу, адже на малій кількості сторінок важко буде викласти матеріал. Потрібно, щоб кожен розділ роботи мав самостійне наукове дослідження, важливо щоб текст був цілісним, а не фрагментарним.

2. Крім розподілу тексту на розділи і параграфи, текст містить деталізований розподіл на частини, абзаци і речення, що вимагають спеціального пророблення. Всі абзаци мають бути обґрунтованими і зводитися до викладу однієї думки. Усі думки, поєднані однією темою, повинні утворювати елементарну рубрику тексту» [3, с. 272].

3. «Текст не має бути декларативним. Щоб зробити висновки про який-небудь процес або явище, потрібно застосувати деякі аналітичні дії: порівняти об'єкти між собою, виявити специфіку, знайти тенденцію (зросту чи спаду, та ін.). Текст роботи вимагає логічно-послідовного викладу.

4. Для написання роботи важливою складовою є системний підхід.

5. Цифри і факти в тексті потрібно вживати із обережністю. Адже вони можуть покращити роботу, тобто її доповнити, а можуть її перевантажити» [3, с. 272].

6. «У тексті слід уникати повторів. Найбільше увага приділяється висновків і практичних рекомендацій. Зазвичай магістранти і дисертанти переносять висновки розділів роботи в її висновок. При написанні висновку автор повинен вийти на новий рівень систематизації й узагальнення пропонованих висновків і рекомендацій.

7. Текст обов'язково повинен бути завершеним, тобто має являти собою цілісність. Для багатьох текстів характерна фрагментарність, яка є ознакою відсутності цілісності» [3, с. 272].

8. «Композиція тексту роботи повинна відрізнятися. Це означає зіставлення, додавання, сполучення, поєднання частин тексту в єдине ціле у певному порядку, співвідношення сторін, що разом складають (компонують) визначену форму. При цьому таке складання частин, додавання елементів у

певному порядку, їх взаємозв'язок забезпечують перехід створюваного в гармонію цілого. Також слід пам'ятати про композиційні вимоги: цілісність, закінченість, симетричність, ритмічність» [3, с. 272].

9. «Науковий текст має відрізнятися стислістю і ясністю викладу, відповідати сформованій формулі. Тобто у тексті повинні бути відсутні: повтори, багатослів'я, неточним зворотам, непотрібним словам. Текст повинен бути точним і чітким. На якість тексту негативно впливає використання канцеляризмів, що додають тексту тавтології, тобто повторення того самого, тільки різними словами» [3, с. 272].

10. «При написанні роботи варто уникати понять, які не можливо однозначно інтерпретувати. До цих понять варто віднести такі вислови, як «підвищити», «розширити», «поліпшити», «активізувати», «реформувати». Для вживання цих понять обов'язково потрібно конкретизувати їх, тобто: як, яким шляхом це можна зробити» [3, с. 272].

1.3 Наукові періодичні видання як джерела знань у сучасному суспільстві

Дослідники фіксують розгалужену систему жанрів, що використовуються в сучасній науковій комунікації.

Так, у праці «Основи методології та організації наукових досліджень» автори зазначають, що «наукова комунікація, суть якої полягає в обміні інформацією, становить ядро професійної діяльності вчених. Важливу роль у забезпеченні цього процесу відіграє наукова періодика, насамперед, традиційно, наукові журнали» [28, с. 219].

Вважаємо, що саме вони є провідниками нового в науці, оскільки взяли на себе непрості функції оприлюднення нових досягнень у різних галузях науки, підтримання дискантного діалогу між окремими науковцями, забезпечення неперервності та спадкоємності наукових досліджень.

Видавничий орган конкретного періодичного видання забезпечує точність потрапляння у потрібну тематичну нішу — при максимальному врахуванні читацьких вимог щодо зручності пошуку [28, с. 221].

«Науковий журнал — це журнал, що містить статті та матеріали досліджень теоретичного або прикладного характеру, призначений переважно фахівцям певної галузі науки» [10].

В. Добrivечір тлумачить науковий журнал, «...як періодичне журнальне видання зі статей та матеріалів теоретичних досліджень, а також статей та матеріалів прикладного характеру, призначене переважно для фахівців певної галузі науки» [12, с. 34].

Дослідники переконані, що наукова періодика є один з найважливіших інструментів для здійснення наукової комунікації між фахівцями в інтересах їхньої професійної діяльності.

Типологічна систематизація періодики ставала предметом зацікавлення багатьох дослідників (А. Палійчук, В. Карпенко, М. Недопитанський тощо). «Результати наукових досліджень оцінюються тим вище, чим вища науковість зроблених висновків і узагальнень, чим достовірнішими й ефективнішими вони є» [16, с. 22].

Сучасний стан та майбутнє наукового журналу висвітлено в працях Н. Зелінської, О. Коновця, А. Бойко. На окрему увагу заслуговують дисертаційні дослідження А. Бессараб та Л. Дмитрів. Критерії якості наукового журналу (бібліометричні показники) розкрито в роботах І. Котлярова, Р. Влоха, П. Ареф'єва.

Варто визначити активну зацікавленість науковців на сучасному етапі питаннями критеріїв якості українських наукових журналів, до прикладу, праці Я. Яцків, А. Радченко [54, с. 62].

Автори праці «Палітра зарубіжних наукових журналів із соціальних комунікацій» зазначають, «...що аналіз концепції наукового журналу ґрунтується на наукових розробках поняття концепції друкованого періодичного видання та їх практичного застосування під час аналізу концепцій різних видів видань, а концепція періодичного видання є об'єктом уважного вивчення українських та зарубіжних дослідників» [12, с. 35].

Редагуванням вважається процес, який здійснює підготовку авторського рукопису до друку, редагування здійснюється редактором. «Деякі автори вважають, що редагування використовують для усунення недоліків рукопису. Інші автори вважають редагування як критичний аналіз видання його правильної оцінки і допомоги авторові в удосконаленні змісту і форми твору заради інтересів читача і суспільства» [36, с. 99].

Робота редактора передбачає, насамперед, кількаразове повернення до тексту. «При цьому виділяють три основних види прочитання тексту:

- ознайомлювальне читання, воно орієнтоване на ознайомлення з матеріалом;
- рецензування, тобто це оцінне читання з метою заглибленого усвідомлення, пророблення, аналізу й оцінки текстових одиниць і всього тексту;
- шліфувальне (оздоблювальне) читання, спрямоване на усунення недоліків у тексті» [36, с. 99].

Редагування наукового журналу, являє собою багатогранний процес (див. Рисунок 1.9):

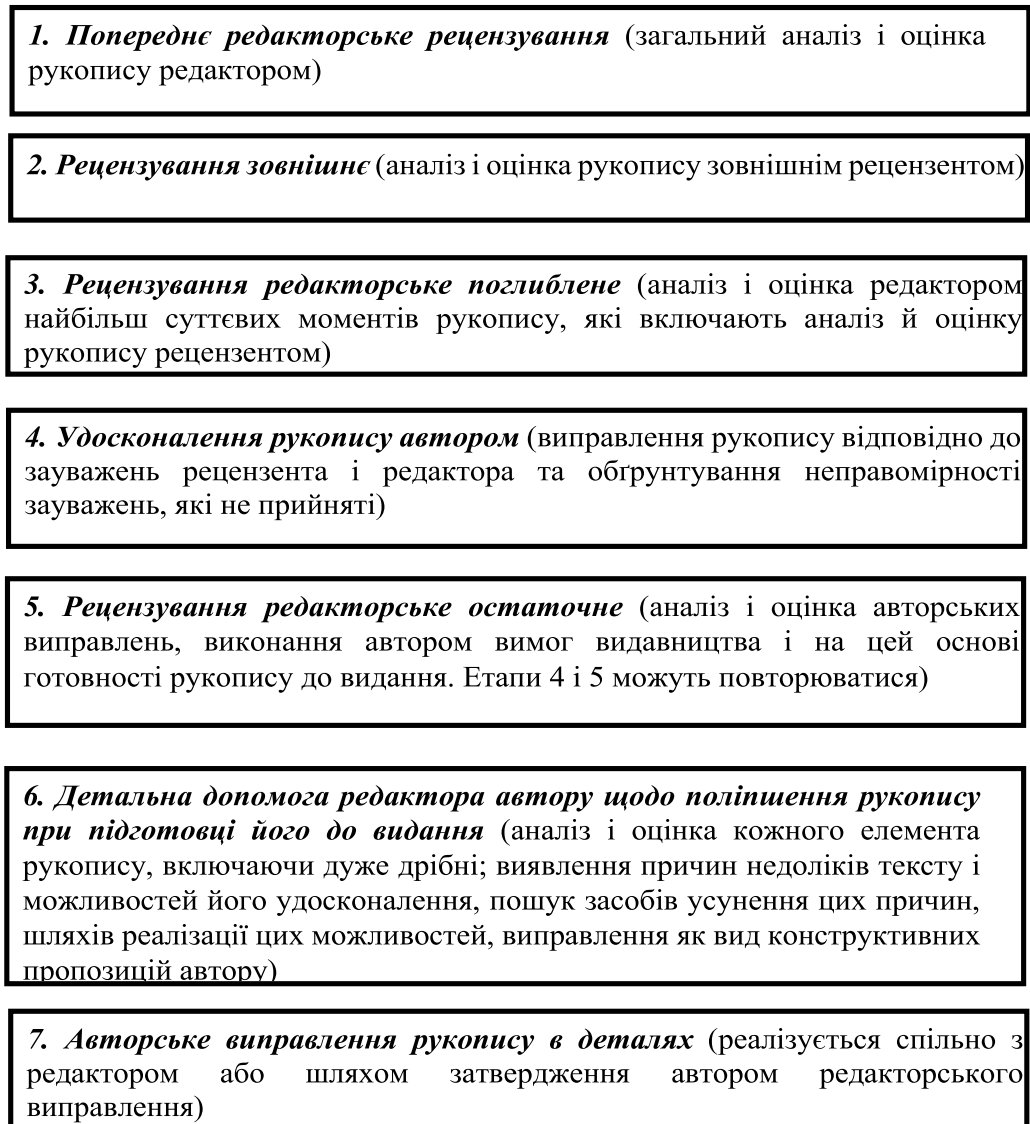

Рис. 9 Схема процесу редагування

Варто зазначити, що Н. Дашченко у виданні «Науковий текст: оформлення та редагування», зазначає, що періодичні видання та їх редакторська обробка залежать від таких чинників:

- тематичне спрямування — це є одна із найважливіших із визначальних рис у класифікації періодичних видань;
- цільове призначення — це ознака, яка найбільш характеризує суть видання, його призначення, визначає читачку адресу та аудиторію, в ній безпосередньо відбивається мета видання, його завдання та програма;

- читацьке призначення у сучасних наукових видання часто взагалі не зазначається;
- структура видання це «принцип розташування матеріалу безпосередньо всередині видання, тобто принцип поділу на розділи і рубрики, їх характер і метод подання, а також їх співвідношення за обсягом»;
- жанровий склад є дуже суттєвим кожного журналу, адже «жанри спеціального журналу мають свої особливості і відрізняються від загальноприйнятих у масовій періодиці»;
- періодичність типоформувальна ознака, що свідчить про стабільність видань [9, с. 140].

Редактор аналізує план або зміст тексту. Основні помилки, які зустрічаються під час редагування композиції праці є недовершеність пунктів або параграфів плану, порушення законів логіки, присутня узагальненість або деталізованість плану. У авторів виникають труднощі із рубрикацією наукової праці. Наприклад: неточність заголовків рубрик, порушення їх супідрядності.

Погоджуємося із тлумаченням наукового факту як «складової наукового знання, що відображає об'єктивні властивості речей і процесів, на основі яких визначають закономірності явищ, вибудовують теорію, формулюють закони» [9, с. 262]. «Фактичний матеріал рукопису піддається ретельній перевірці. Редактор повинен переконатися у вірогідності фактичного матеріалу» [9, с. 263]. Так, дослідник Ю. Сурмін наголошує, що «...невірогідність його може призвести до перекручування не тільки висновків наукового дослідження, що містяться в тексті, а і введення в оману наукової громадськості щодо новизни і значущості результатів наукового дослідження» [36, с. 101].

Отже, наукова література є найефективнішим засобом наукової комунікації. Вона має інформаційний вплив на різні соціальні групи, оскільки відображає етапи наукового пізнання світу, досягнення людського розуму. Наукові періодичні видання є одними із найважливіших засобів для здійснення наукової комунікації між фахівцями в інтересах їхньої професійної діяльності.

РОЗДІЛ II. ПРОСТІР НАУКОВИХ ВИДАНЬ МІСТА ТЕРНОПОЛЯ

2.1. Вищі навчальні заклади міста як науково-інформаційні центри

Наукова періодика — один з найважливіших інструментів для здійснення наукової комунікації між фахівцями.

Типологічна систематизація періодики ставала предметом зацікавлення багатьох дослідників (А. Палійчук, В. Карпенко, М. Недопитанський тощо). «Результати наукових досліджень оцінюються тим вище, чим вища науковість зроблених висновків і узагальнень, чим достовірнішими й ефективнішими вони є» [16, с. 22].

Слід відзначити, що розгалужена мережа наукової літератури у місті Тернополі відображає якість фундаментальної підготовки висококваліфікованих кадрів, постійне впровадження нових технологій в освітній процес і наукові технології, тісну взаємодію з відповідними секторами суспільства.

Так, для дослідження та всебічної характеристики нефахових серіальних видань було проаналізовано діяльність основних науково-освітніх центрів міста («Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка», «Тернопільський національний економічний університет», «Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя», «Тернопільський національний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського», «Галицький коледж ім. В. Чорновола», «Технічний коледж», «Кооперативний коледж» та ін.).

До аналізу залучено лише навчальні заклади, які видають нефахові серіальні видання («Тернопільський національний педагогічний університет», «Тернопільський національний економічний університет», «Галицький коледж»), котрі послужили предметом нашого дослідження.

Вважаємо доцільним звернути увагу на історію становлення та сучасний стан досліджуваних навчальних закладів.

«Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка» — університет заснований у 1940 році. В університеті навчається близько 7000 студентів на 10 факультетах. Університет налічує близько 30-и спеціальностей. Ректором університету є Б. Б. Буяк — український вчений у галузі історії та філософії, професор, доктор філософських наук, член-кореспондент НАН України.

Структура університету складається з факультетів:

1. «Фізико-математичний факультет».
2. «Факультет філології і журналістики».
3. «Географічний факультет».
4. «Інженерно-педагогічний факультет».
5. «Історичний факультет».
6. «Хіміко-біологічний факультет».
7. «Факультет фізичного виховання».
8. «Факультет іноземних мов».
9. «Факультет мистецтв».
10. «Факультет педагогіки та психології».
11. «Центр довузівської підготовки».
12. «Центр післядипломної педагогічної освіти».

Наукова робота здійснюється за такими основними напрямками:

- «проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень з метою отримання нових знань у різних галузях й застосування їх у теоретичній та практичній діяльності»;
- «підготовка науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації через аспірантуру, докторантуру та прикріплення здобувачів до кафедр»;
- «науково-консультативне, організаційно-методичне та інформаційно-аналітичне забезпечення наукової діяльності»;
- «науково-експертна робота»;
- «проведення комунікативних заходів»;

- «видавнича діяльність»;
- «міжнародне наукове співробітництво»;
- «проведення курсів підвищеної кваліфікації педагогічних працівників (із 2020 року)».

Відділ аспірантури та докторантури працює за 13-ма напрямками [40].

Розгалужена сітка фахових видань передбачає можливість ефективного використання наукового потенціалу закладу для розвитку різноманітних напрямків сучасної науки. Також вона формує і забезпечує інноваційний розвиток суспільства.

Зазначимо, що «Тернопільський національний педагогічний університет» посідає друге місце серед кращих педагогічних закладів України (див. Рисунок 10):

Кращі педагогічні навчальні заклади України

Інформаційний ресурс "Освіта.ua" представляє педагогічні виші, що посіли найвищі місця в консолідованому рейтингу вищих навчальних закладів України 2019 року.

Кращі педагогічні навчальні заклади України						
Назва навчального закладу	Місце	Місце у загальному рейтингу	ТОП 200 Україна	Бал ЗНО на контракт	Scopus	Підсумковий бал
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова	1	44-45	30	66	105	201
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка	2	54-55	115	60	57	232
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка	3	73	123	108	42	273
Підприємство український національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського	4	79	84	157	51	292
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди	5	84	113	110	81	304
Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка	6	118	149	107	111	367
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського	7	119	108	103	157	368
Українська інженерно-педагогічна академія	8	126-127	74	201	107	382
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка	9	148-151	148	152	109	409
Криворозький державний педагогічний університет	10	148-151	157	161	91	409

Рис. 10 Рейтинг кращих педагогічних закладів України

«Тернопільський національний економічний університет» — «університет заснований у 1996 році. Це є вищий навчальний заклад України IV-го рівня акредитації. Університет здійснює підготовку майже 25-и тисяч

студентів на всіх рівнях вищої освіти (молодший спеціаліст, бакалавр, магістр)» [38]. Ректором є А. І. Крисоватий — український вчений у галузі економіки, доктор економічних наук, професор.

На базі університету функціонують сім факультетів, де навчається 14 963 студентів [38]:

1. «Обліку і аудиту».
2. «Фінансів».
3. «Економіки та управління».
4. «Банківського бізнесу».
5. «Аграрної економіки і менеджменту».
6. «Комп'ютерних інформаційних технологій».
7. «Юридичний».

Також функціонують інститути:

1. «Навчально-науковий інститут міжнародних економічних відносин ім. Б. Гаврилишина».
2. «Навчально-науковий інститут інноваційних освітніх технологій».
3. «Вінницький навчально-науковий інститут економіки» .
4. «Івано-Франківський навчально-науковий інститут менеджменту».
5. «Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу».
6. «Нововолинський навчально-науковий інститут економіки та менеджменту».
7. «Єреванський навчально-науковий інститут» (Республіка Вірменія) [38].

«Наукова діяльність економічного університету — це інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань. Основними її формами є фундаментальні та прикладні наукові дослідження» [38].

Напрями діяльності:

- «виконання функцій науково-дослідної частини ТНЕУ до її реформування»;
- «координація діяльності ТНЕУ з укладення договорів з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання щодо виконання наукових розробок на платній основі»;
- «пошук можливостей диверсифікації фінансування наукових досліджень за кошти міжнародних грантів»;
- «популяризація наукових здобутків ТНЕУ»;
- «координація взаємодії університету з органами державної влади та органами місцевого самоврядування»;
- «здійснення наукової експертизи проектів нормативно-правових актів органів влади, загальнодержавних, регіональних та локальних програм»;
- «розробка проектів нормативно-правових документів».

Також в університеті наявні відділи аспірантури та докторантури за 16-ма напрямками.

ТНЕУ посідає 423 місце у світовому рейтингу Green Metric World University Rankings (див. Малюнок 13):

Мал. 13 Сертифікат. Місце ТНЕУ у світовому рейтингу Green Metric World University Rankings.

«Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола» — вищий навчальний заклад I—II рівнів акредитації у Тернополі. Коледж був заснований у 1992 році на базі міського міжшкільного навчально-виробничого комбінату як технічний ліцей. У 1995 році реорганізований у ліцей, від 1997 року має статус коледжу. Із 2020 року став фаховим коледжем.

«У 2014 році започаткував реалізацію стратегії профільного та допрофільного навчання в місті Тернополі за такими напрямками: технологічний (комп'ютерні технології), філологічний (українська філологія, журналістика), суспільно-гуманітарний (правовий, економічний), природничо-математичний (туристичний) та художньо-естетичний (дизайн, перукарське мистецтво та візаж)» [7].

Директором коледжу є Баб'юк М. П. — заслужений працівник освіти України, кандидат юридичних наук. У коледжі навчається близько 1500 студентів і працює 200 викладачів. Коледж налічує 3 навчальні корпуси, 9 комп'ютерних лабораторій, електронну бібліотеку, редакційно-видавничий відділ. Функціонує 5 відділень: професійно-технічної освіти, комп'ютерних та видавничих технологій, економіки та туризму, дизайну, юридичне [7].

Щодо рейтингу міських вишів, то за інформацією ресурсу «Освіта. ua» бачимо наступне:

- перше місце посідає «Тернопільський національний медичний університет»;
- друге місце «Тернопільський національний економічний університет»;
- третє місце «Тернопільський національний технічний університет»;
- четверте «Тернопільський національний педагогічний університет» (див. Рисунок 11):

Рейтинг вищих навчальних закладів Тернополя

Інформаційний ресурс "Освіта.ua" представляє вузи Тернополя та Тернопільської області, що посіли найвищі місця в консолідованому рейтингу вищих навчальних закладів України 2019 року.

Назва навчального закладу	Місце	Місце у загальному рейтингу	ТОП 200 Україна	Бал ЗНО на контракт	Scopus	Підсумковий бал
Тернопільський національний медичний університет імені І.Я. Горбачевського	1	30	34	13	82	129
Тернопільський національний економічний університет	2	40	39	87	49	175
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя	3	53	50	121	58	229
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка	4	54-55	115	60	57	232
Тернопільський інститут соціальних та інформаційних технологій	5	194	201	118	167	486
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка	6	239	197	201	167	565

Рис. 11 Рейтинг ВНЗ м. Тернополя

Досліджуючи тернопільські науково-освітні заклади, звертаємо увагу на місце навчальних закладів за показниками «Scopus 2019». Так, сайтом «Освіта.ua» здійснено наукометричний моніторинг суб'єктів науково-видавничої діяльності України за показниками бази даних SciVerse Scopus, на підставі якого складено рейтинг українських закладів вищої освіти (див. Таблиця 1):

«Місце»	«Заклад освіти»	«Кількість публікацій»	«Кількість цитувань»	«Індекс Гірша 2019 (h-індекс)»	«Індекс Гірша 2018»	«Різниця (2019-2018)»
49(+8)	«Тернопільський національний економічний університет»	601	1218	15	12	3
57(-3)	«Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка»	194	670	15	13	2
58(-9)	«Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя»	540	1420	14	13	1
82(-10)	«Тернопільський національний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського»	643	845	11	10	1

Таблиця 1. Рейтинг тернопільських університетів за показниками «Scopus 2019»

Отже, як бачимо, основними завданнями науково-дослідної діяльності тернопільських вищих освітніх закладів є розвиток фундаментальних, пошукових та прикладних досліджень, зміцнення наукового співробітництва з провідними науковими центрами, науково-виробнича діяльність, впровадження наукових розробок у виробництво.

2.2. Репертуар наукової літератури міста

Розгалужена сітка видань передбачає можливість ефективного використання наукового потенціалу закладу для розвитку різноманітних напрямків сучасної науки. Також вона формує і забезпечує інноваційний розвиток суспільства.

Основними функціями наукових видань можемо назвати:

- передачу наукових знань реципієнтам;
- закріплення знань наукового походження;
- підведення підсумків теоретичного і практичного дослідження.

Так, у «Тернопільському національному педагогічному університеті ім. В. Гнатюка» здійснюють видавництво наукових праць затверджених ВАК України (фахові):

1. «Україна — Європа — Світ»;
2. «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка»;
3. «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія»;
4. «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Географія»;
5. «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Біологія»;
6. «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Літературознавство»;
7. «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Мовознавство»;
8. «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство»;
9. «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Хімія»;

10. «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Економіка»;
11. «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Філософія»;
12. «Історія української географії»;
13. «Studia methodologica».

Значну увагу університет Володимира Гнатюка приділяє і видавництву нефахових видань, які є затребуваними серед великого кола дослідників, а саме:

1. «Магістерський науковий вісник»;
2. «Студентський науковий вісник»;
3. «Social Work and Education»;
4. «Медіапростір»;
5. «Магістерські студії географічного факультету» [40].

«Технічний університет імені Івана Пулюя» видає лише три фахові серіальні видання, які різняться своєю тематикою та проблематикою.

1. «Вісник ТНТУ»;
2. «Галицький економічний вісник»;
3. «Соціально-економічні проблеми і держава».

Наукові видання, які виходять у «Тернопільському національному економічному університеті» формують та розвивають наукові школи, які створені творчим колективом та об'єднані спільною програмою та стилем дослідницької роботи. Вони функціонують і набувають розвитку за напрямками наукових досліджень та підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. Серед них ті, що затвердженні ВАК України:

1. «Актуальні проблеми правознавства»;
2. «Світ фінансів»;
3. «Вісник ТНЕУ»;
4. «Журнал європейської економіки»;
5. «Комп'ютинг»;

6. «Економічний аналіз»;
7. «Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації»;
8. «Регіональні аспекти розвитку і розміщення продуктивних сил України»;
9. «Наука молода»;
10. «Психологія і суспільство»;
11. «Управлінські інновації»;
12. «Український журнал прикладної економіки / Ukrainian Journal of Applied Economics».
13. «Економіка і ринок: облік, аналіз, контроль».
14. «Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації».

Також періодичні видання (нефахові):

1. «Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє» [38].
- «Тернопільський національний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського» публікує результати своїх наукових досліджень у таких виданнях, які рекомендовані ВАК України:
1. «Медична та клінічна хімія»;
 2. «Вісник наукових досліджень»;
 3. «Фармацевтичний часопис»;
 4. «Медична інформатика та інженерія»;
 5. «Здобутки клінічної і експериментальної медицини»;
 6. «Інфекційні хвороби»;
 7. «Медична освіта»;
 8. «Клінічна стоматологія»;
 9. «Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України»;
 10. «Шпитальна хірургія»;
 11. «Медсестринство»;

12. «Студентський науковий вісник»;
13. «Актуальні питання педіатрії, акушерства та гінекології»;
14. «International Journal of Medicine and Medical Research» [39].

У «Тернопільському національному медичному університеті ім. І. Горбачевського» не видають наукові нефахові серіальні видання.

«Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола», видає періодичне наукове нефахове видання – «Збірник наукових тез за матеріалами студентських наукових читань»

Отже, дослідивши, які наукові видання видаються у навчальних закладах м. Тернополя, можна зробити висновок, що усі видання фіксують знання та дослідження, які допомагають комунікувати між фахівцями та нефахівцями. Також можна сказати, що нефахових серіальних видань у декілька разів менше ніж фахових, які є рекомендованими ВАК України.

2.3. Типологічні особливості наукової нефахової періодики Тернополя

Типологічна систематизація періодики ставала предметом зацікавлення багатьох дослідників (А. Палійчук, В. Карпенко, М. Недопитанський тощо). «Результати наукових досліджень оцінюються тим вище, чим вища науковість зроблених висновків і узагальнень, чим достовірнішими й ефективнішими вони є» [16, с. 22].

О. Колесников у праці «Основи наукових досліджень» зазначає, «що в основі наукового видання лежить наукове дослідження метою якого є визначення конкретного об'єкта й всебічне, достовірне вивчення його структури, характеристик, зв'язків на основі розроблених у науці принципів і методів п знання, а також одержання корисних для діяльності людини результатів, впровадження у виробництво й одержання ефекту» [18, с. 9].

Н. Дашченко під науковим виданням розуміє «..результати теоретичних або експериментальних досліджень, а також підготовлені науковцями до публікації пам'ятки культури, історичні документи та літературні тексти» [9, с. 27].

За нашими спостереженнями, основними вимогами до наукових статей є наявність наступних компонентів:

1. УДК (універсальна десяткова класифікація).
2. Прізвище автора та його ініціали.
3. Науковий ступінь та вчене звання (якщо є).
4. Місце роботи.
5. E-mail (іноді).
6. Назва статті.
7. Анотація українською.
8. Ключові слова.
9. Постановка проблеми.
10. Аналіз останніх досліджень та публікацій.
11. Мета дослідження.
12. Завдання.
13. Матеріал і методика дослідження.
14. Основні результати дослідження.
15. Висновки.
16. Перспективи подальших досліджень.
17. Список використаної літератури.

Відзначимо, що усі видання навчальних закладів характеризуються основними ознаками, як: раціональність, достовірність, несуперечність логіці, відповідність науковим принципам тощо.

«Проаналізувавши статті із зазначених нефахових серіальних періодичних видань, виокремили спільні ознаки:

- статті друкуються в текстовому редакторі Word;
- шрифт тексту Times New Roman;
- поля сторінки: верхнє і нижнє – по 2,0 см, ліве – 2,5 см, праве – 1,0 см;
- абзацний відступ – 1,25-1,5 см;
- сторінки нумеруються;

— обсяг статей від 4 до 6 сторінок;

Текст структурують наступним чином:

— у першому рядку зазначають: ім'я та прізвище автора або авторів (якщо їх декілька). Якщо це вісники, то вказують факультет і групу, спеціальність (магістр/спеціаліст).

— у наступному рядку – ініціали та прізвище, а також вчене звання та ступінь наукового керівника (якщо є);

— зазначимо, що назва має бути короткою (не більше 8-10 слів) і відображати зміст дослідження;

— через рядок – основний текст статті».

Аналіз дотримання оформлення тексту статті (див. Таблиця 2):

Таблиця 2. Вимоги до оформлення тексту статті

Навчальний заклад	Прізвище автора (авторів)	Ініціали	Коротка назва	Дотримання вимог написання статті
«ТНПУ»	+	+	+ / —	+
«ТНЕУ»	+	+ / —	+ / —	+
«Галицький коледж»	+	+	+	+

Щодо змістовного наповнення, нами відзначено, що:

— у тексті повинна бути сформульована мета;

— «покликання у тексті робляться у квадратних дужках – []. Перша цифра в них відповідає номеру джерела у «Списку літератури», а після коми – буква «с» з крапкою і цифра, що позначає номер сторінки в джерелі, на яке покликаються. «Якщо в одних дужках робляться посилання на два і більше джерел, то вони відокремлюються крапкою в комою (;)»;

— «схеми, рисунки, діаграми повинні бути авторськими; вони повинні розміщуватися без абзацу в центрі сторінки безпосередньо після вказування їх у тексті статті»;

— таблиці: слово «Таблиця» «та її номер пишуться курсивом зверху вирівняно справа, а рядком нижче вирівняно центром – назва таблиці. Інші ілюстрації, теж нумеровані, підписуються знизу вирівняно центром»;

— «формули подаються в окремому рядку без абзацного відступу вирівняно центром, нумеруються арабськими цифрами в круглих дужках з правого боку сторінки»;

— «після основного тексту статті формують список літератури. В ньому мають бути лише ті джерела, на які зроблені посилання у тексті». «Література», «Список літератури» чи «Список використаної літератури» подають великими буквами, вирівнюючи зліва. «Нижче подаються за алфавітом пронумеровані використані літературні джерела (див. Таблиця 3)».

Таблиця 3. Вимоги змістового наповнення

Навчальний заклад	Наявність мети	Формулювання цілей статті (постановка завдання)	Наявність схем, рисунків	Наявність списку літератури
«ТНПУ»	+	+/-	+/-	+
«ТНЕУ»	+	+/-	+/-	+
«Галицький коледж»	+/-	-	+/-	+

Отже, видання наукової нефахової літератури є важливим, адже це сприяє науковій комунікації між юними та досвідченими дослідниками, а також між фахівцями та нефахівцями. Досліджуючи наукові нефахові серіальні видання міста Тернополя, можна підсумувати, що вимоги змістового наповнення та технічного оформлення у більшості видань дотримана.

РОЗДІЛ III. КЛАСИФІКАЦІЯ НАУКОВИХ НЕФАХОВИХ СЕРІАЛЬНИХ ВИДАНЬ ТЕРНОПОЛЯ

3.1 Тематичне розмаїття наукових нефахових видань

«Основною метою наукового мовлення є створення тексту — закінченого мовленнєвого утворення, змістової, структурно-граматичної єдності, що об'єктивована в усній або писемній формі, характеризується замкнутістю, зв'язністю, різними типами лексичного, граматичного, логічного, стилістичного зв'язку і має певну прагматичну настанову» [20]. «Науковий текст — цілісний комунікативний блок, що має чітку, логічну структуру із внутрішньо завершеними частинами (розділами, підрозділами, пунктами, параграфами, абзацами), насиченими відповідною термінологією» [20].

Тематичне розмаїття наукових нефахових видань м. Тернополя має різноманітні напрями. Подаємо коротку характеристику зазначених нефахових видань.

Нефахові видання, які видаються у «Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка».

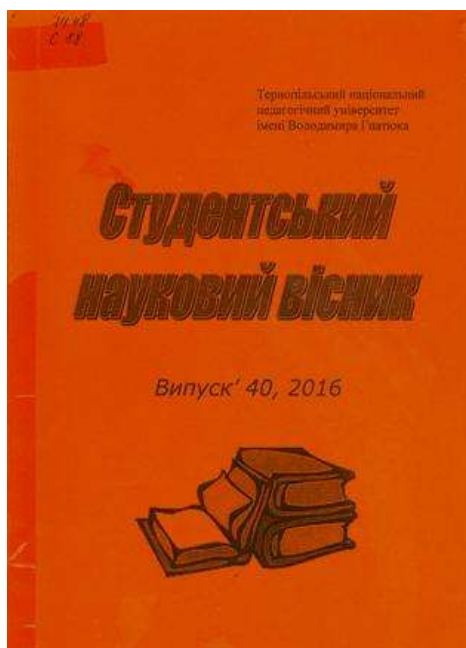
Мал. 14.
«Магістерський
науковий вісник»

«Магістерський науковий вісник» — нефахове наукове серіальне видання. Видається Тернопільським національним педагогічним університетом. Мовою видання є українська (див. Малюнок 14). Із 2005 року щороку виходить 2-3 випуски, де вміщені дослідження із усіх напрямків наук, які представлені в університеті. Основні рубрики:

- «Географічні науки» — висвітлює науки, які вивчають географічну оболонку Землі, її природну і соціально-економічну різноманітність.

- «Іноземні мови — охоплює розділи мовознавства, які пов'язані із практичним розв'язанням питань вивчення мов зарубіжних країн»;
- «Історичні науки — рубрика висвітлює динамічну систему знань про людський досвід, розвиток»;
- «Хіміко-біологічні науки — присвячено вивченню знань про природу, вивчає молекулярно-атомні перетворення речовин, «...вивчає життя в усіх його проявах й на всіх рівнях організації живого, про живу природу, про істот, що заселяють Землю».
- «Філологія — рубрика висвітлює дослідження гуманітарних наук: мовознавства, літературознавства, фольклористики, текстології, джерелознавства, тощо, які вивчають культуру певного народу чи цивілізації через мовний і стилістичний аналіз літературних пам'яток».
- «Психологія — висвітлює науки про закономірності виникнення, розвитку і функціонування психіки як особливої форми життєдіяльності взагалі, і свідомості людини як конкретно-історичної особистості зокрема»;
- «Фізико-математичний напрям — рубрика розглядає та вивчає закономірності виникнення та розвитку технічних наук»;
- «Фізичне виховання — фізичний розвиток, функціональне удосконалення організму, навчання основним важливим руховим навичкам і вмінням для успішної професійної діяльності майбутніх педагогів».
- «Мистецтво — рубрика висвітлює одну з форм суспільної свідомості, вид людської діяльності, що відбиває дійсність у конкретно-чуттєвих образах, відповідно до певних естетичних ідеалів».

«Студентський науковий вісник» — наукове нефахове видання. Зараз вже вийшло близько 44-х випусків (*див.* Малюнок 15). У ньому вміщені дослідження з багатьох предметів, які допоможуть студентам. Рубрики, які вміщені у збірнику:

Мал. 15 «Студентський науковий вісник»

- «Філологічні науки — рубрика висвітлює сукупність гуманітарних наук: мовознавства, літературознавства, фольклористики, текстології, джерелознавства, риторики, палеографії тощо, які вивчають духовну культуру певного народу чи цивілізації через мовний і стилістичний аналіз літературних та інших пам'яток»;

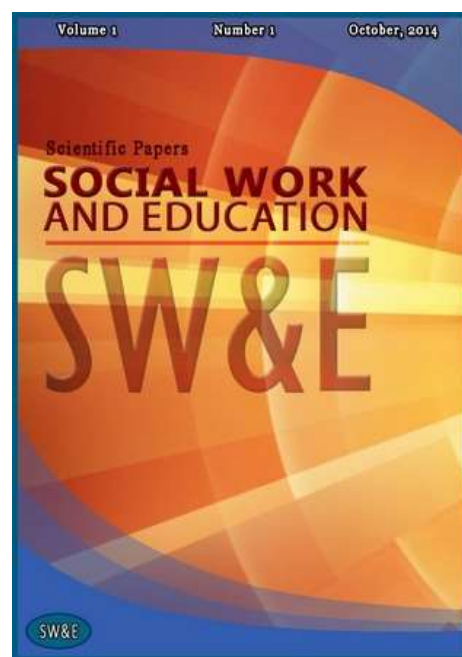
- «Іноземна лінгвістика — рубрика висвітлює розділ мовознавства, пов'язаний із практичним розв'язанням питань, які пов'язані з вивченням іноземної мови»;

- «Історичні науки — рубрика висвітлює динамічну систему знань про людський досвід»;

- «Фізико-математичні науки — рубрика розглядає та вивчає закономірності виникнення та розвитку технічних наук»;

- «Природничо-математичних науки — висвітлює галузі науки, що вивчають явища навколишнього світу в живій та неживій природі. До природничих наук не належать дослідження людського суспільства, мов і мистецтв, які заведено об'єднувати під назвою гуманітарні науки».

«**Social Work and Education**» — наукове нефахове видання. Засноване у 2014 році. За цільовим призначенням: науково-методичне, яке має зарубіжну сферу розповсюдження. Основними цілями видання є: публікація

Мал. 16 «Social Work and Education»

результатів науково-практичних інноваційних досліджень. Мовою видання є українська та англійська. (див. Малюнок 16).

Основні рубрики:

- «Теорія та історія соціальної роботи та соціальної педагогіки — рубрика висвітлює галузь наукових знань, академічна дисципліна та професійна діяльність, спрямована на підтримання і надання кваліфікованої допомоги будь-якій людині, групі людей, громаді, що розширює або відновлює їхню здатність до соціального функціонування, сприяє реалізації громадянських прав, запобігає соціальному виключенню»;
- «Професійна підготовка соціальних працівників і соціальних педагогів»;
- «Філософія освіти — рубрика висвітлює область філософського знання, що має своїм предметом освіту»;
- «Освітологія — висвітлює науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти»;
- «Психологія — розглядаються питання науки про закономірності виникнення, розвитку і функціонування психіки як особливої форми життєдіяльності взагалі, і свідомості людини як конкретно-історичної особистості зокрема»;
- «Право соціального забезпечення — рубрика висвітлює систему правових норм, які регулюють суспільні відносини з матеріального забезпечення, надання соціальних послуг за рахунок спеціально створених фінансових джерел особам, які зазнали соціального ризику»;
- «Соціальна політика — рубрика висвітлює систему цілей і засобів їх досягнення політичними і державними інститутами з регулювання соціальної сфери суспільства, соціальних відносин відповідно до сукупності політичних установок, принципів, рішень та ідей, спрямованих на задоволення соціальних інтересів і потреб особистостей, соціальних груп, класів»;

- «Соціологія — рубрика висвітлює форми, закони та закономірності конструювання, функціонування і розвитку соціальної реальності суспільства через їх переломлення у взаємодіях людських індивідів та спільнот»;
- «Соціальна економіка — про систему соціально-економічних взаємовідносин, заснованих на різноманітті форм власності, свободі підприємництва, здоровій конкуренції за умов сильної соціальної політики, яка забезпечує гідний рівень життя населенню та гарантує його соціальний захист на підставі високого рівня розвитку економіки»
- «Рецензії» — присвячено оцінкам літературного чи наукового твору.

«Медіапростір» — наукове нефахове видання, засноване в 1990 році. Програмними цілями видання є: публікація результатів науково-практичних інноваційних досліджень. Видається англійською, українською та російською мовами (див. Малюнок 17).

Мал. 17 «Медіапростір»

Це — спільний проєкт «Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка», Тернопільської обласної організації Національної спілки письменників України і видавничого дому «Вільне життя+». Головним редактором є Н. М. Поплавська — доктор філологічних наук, професор.

Основні рубрики:

- «Теорія та історія національної публіцистики — висвітлює напрям літературної і журналістської творчості, який досліджує, узагальнює суспільно-політичні питання та інші виклики суспільства, з метою впливу на суспільну думку та існуючі політичні інститути яка вивчає історію та її теорію».

- «Теорія та історія соціальних комунікацій — про обмін між людьми або іншими соціальними суб'єктами цілісними знаковими повідомленнями, у яких відображені інформація, знання, ідеї, емоції тощо, обумовлений цілим рядом соціально значимих оцінок, конкретних ситуацій, комунікативних сфер і норм спілкування, прийнятих у даному суспільстві».
- «Теорія та історія журналістики — висвітлює розвиток масово-інформаційної діяльності від зародження до наших днів, включаючи всю множинність явищ як друкованих, так і електронних ЗМІ».
- «Медіаекологія — про міждисциплінарну галузь медіазнавства та медіа-дизайну, яка вивчає вплив символічних систем і технологій на соціальну організацію, пізнавальні процеси, політичні і філософські ідеї людського суспільства».
- «Медіаосвіта — рубрика висвітлює частину освітнього процесу, спрямована на формування в суспільстві медіакультури, підготовку особистості до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою мас-медіа, включаючи як традиційні (друковані видання, радіо, кіно, телебачення), так і новітні (комп'ютерно опосередковане спілкування, інтернет, мобільна телефонія) медіа з урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій».
- «Медіакультура — подають статті про сукупність інформаційно-комунікаційних засобів, що функціонують у суспільстві, знакових систем, елементів культури комунікації, збирання, виробництва, передачі та аналізу інформації, а також культури її сприймання соціальними групами та соціумом у цілому».
- «Медіакритика — рубрика висвітлює сегмент журналістики, що аналізує та оцінює медійний продукт. Її предметом може бути і форма, і зміст медійного продукту, а також тенденції та обставини його виробництва, їхнє значення, вплив на суспільство, взаємодія з ним тощо».

- «Комунікаційні технології в мас-медіа — рубрика, що висвітлює різні техніки впливу на аудиторію, починаючи з організації комунікативного простору, створення візуальних образів, міфів і закінчуючи політичними, кризовими технологіями, еvento-менеджментом, а також технологіями конструювання реальності, медіації, ведення інформаційних війн».
- «Реклама та PR у контексті сучасних соціальних комунікацій — рубрика висвітлює як саме проходять зв'язки з громадськістю та як впливає реклама».
- «Крос-журналістика — рубрика висвітлює використання більш ніж одного ЗМІ, як аналогового так і цифрового».
- «Новітні медіа — присвячено працям про інтерактивні електронні видання, що комбінують формати подання інформації; різновид цифрових медіа». Їх вирізняє користувацький контент.
- «Історія та сучасні тенденції розвитку видавничої справи» — рубрика висвітлює наукову галузь, що вивчає теоретико-методологічні засади, історія та сучасні тенденції розвитку видавничої справи.

Мал. 18. «Магістерські студії географічного факультету ТНПУ ім. В. Гнатюка»

- «Рецензії» — рубрика висвітлює оцінку літературного чи наукового твору.

«Магістерські студії географічного факультету ТНПУ ім. В. Гнатюка» — збірник наукових праць, який заснований у 2018 році. До нього приймають праці магістрантів географічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (див. Малюнок 18). У публікаціях аналізуються актуальні питання теоретичних та прикладних аспектів природничо-географічних, суспільно-географічних та геоекологічних

досліджень, географії рекреації і туризму на регіональному, загальноукраїнському та міжнародному рівнях.

Основні рубрики:

- «Природничо-географічні студії — висвітлює передумови виникнення ландшафтів, геологічну будову долин, історію розвитку та становлення метеостанцій, сучасну структуру водних антропогенних ландшафтів, природні умови і ресурси для розвитку туризму тощо».
- «Суспільно-географічні студії — вивчення закономірності територіальної організації соціальної інфраструктури у зв'язку із способом виробництва та особливостями географічного середовища (побутове, культосвітнє, медичне обслуговування населення, народна освіта тощо), також зв'язки між природним середовищем і діяльністю людини».
- «Геоєкологічні студії — присвячують праці про геосистеми, біосферу, включно, біосферні оболонки, ландшафти, ґрунти, рослинний покрив, нижні шари атмосфери, поверхневі і підземні води, верхня зона земної кори тощо».
- «Туризмологічні студії — різноманітні дослідження туризму як суспільного явища, теорію функціонування туризму».

«Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє» — науковий нефаховий збірник. Заснований у 1997 році при кафедрі українознавства Тернопільського національного економічного університету. Головний редактор — Лазарович Микола Васильович, доктор політичних наук, професор. Члени редколегії — В. Гринчуцький, О. Дзюблюк, А. Мельник, С. Трубич, Д. Штефанич. У збірнику

Мал. 19 «Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє»

опубліковані розвідки з проблем економіки, історії (див. Малюнок 19).

Основні рубрики:

- «Економічні науки» — загальна назва, яка включає в собі вивчення таких напрямків: аудит, фінанси, економіка освіти, економіка підприємства, логістика, тощо.
- «Історичні науки» — рубрика висвітлює динамічну систему знань про людський досвід;
- «Політичні науки» — висвітлює соціально-гуманітарна науку про політику, її роль і функції в житті суспільства, зокрема, про її теорію, а також функції політичної системи та влади;
- «Рецензії» — оцінки літературного чи наукового твору.

У Галицькому коледжі ім. В. Чорновола видається періодичне нефахове наукове видання **«Збірник наукових тез за матеріалами студентських наукових читань»** — науковий нефаховий збірник за матеріалами студентських наукових доповідей, виголошених на щорічних Днях науки (див. Малюнок 20). Відповідальною за випуск є І. О. Гелецька, заступник директора з наукової та навчально-виробничої роботи. Збірник виходить один раз у рік.

Тут друкують тези у різних секціях:

- «Видавничих технологій та журналістики» — рубрика висвітлює фундаментальні знання з теорії та практики медіа, редагування та підготовку видань, сучасні тенденції видавничої справи в Україні та світі.
- «Дизайну» — висвітлює творчий метод, процес і результат художньо-технічного проектування промислових виробів, їхніх комплексів і

Мал. 20 «Збірник наукових тез за матеріалами студентських наукових читань»

систем, орієнтований на досягнення найповнішої відповідності створюваних об'єктів».

- «Комп'ютерних технологій — про новітні технологій, що відповідають за зберігання, передачу, обробку, захист та відтворення інформації з використанням комп'ютерів. Досягнення людства, відкриття нових досліджень, тощо».

- «Правознавства — рубрика висвітлює розвиток і функціонування права і держави в їхній структурній єдності, їхнє місце і роль у суспільному житті».

- «Літературознавства та мовознавства» — приймає роботи про мову в усій складності її прояву, а також розвиток мови взагалі й окремі мови світу.

- «Туризму та сфери послуг» — рубрика висвітлює розвиток та дослідження туристичних сфер та напрямків в Україні та світі.

- «Фізичного виховання — висвітлює культуру пов'язана з системою фізичного виховання, організації спорту, спеціальних наукових дослідів, технічних засобів, потрібних для фізичного виховання і спорту тощо».

- «Фізико-математичних дисциплін» — рубрика розглядає та вивчає закономірності виникнення та розвитку технічних наук.

- «Філософії та суспільствознавства» — подає дослідження з області розмаїтих філософських знань, що має своїм предметом освіти;

- «Фінансів та загально-економічних дисциплін» — загальна назва, яка включає в собі вивчення таких напрямків: аудит, фінанси, економіка освіти, економіка підприємства, логістика тощо.

Зазначимо, що у одному збірнику подають близько 80 статей студентів.

Отож, можна підсумувати, що досліджуванні наукові нефахові серіальні збірники висвітлюють актуальні теми та сприяють новим науковим студіям.

3.2. Аналіз структури наукових статей

Періодичним виданням називають серійне видання, яке виходить через певні проміжки часу з постійним для кожного року числом номерів (випусків), без повторів у змісті, має однотипне оформлення.

Наукові статті повинні дотримуватися вимог, які зазначені у інформаційних листах (див. Додаток А-В). На нашу думку, слід проаналізувати, чи дотримані вимоги щодо обсягу статей зазначених нефахових серіальних видань (див. Таблиця 4-10).

Таблиця 4. Аналіз обсягу статей «Магістерського наукового вісника»

«Магістерський науковий вісник»			
Назва рубрики:	№ 31	№ 32	№33
«Географічні науки»	рубрика відсутня	2-3 ст.	2-5 ст.
«Іноземні мови»	1,5-2,5 ст.	2-3 ст.	2-3 ст.
«Історичні науки»	1,5-3 ст.	1-4 ст.	2-6 ст.
«Хіміко-біологічні науки»	1,5-3,5 ст.	2-4 ст.	3-4 ст.
«Філологія»	2-4 ст.	2-3 ст.	2-4 ст.
«Фізико-математичний напрям»	2-4 ст.	3 ст.	3 ст.
«Мистецтво»	2-4 ст.	2-3 ст.	рубрика відсутня
«Психологія»	1,5-3,5 ст.	2-4 ст.	1-4 ст.
«Фізичне виховання»	1.5-3 ст.	рубрика відсутня	2-3 ст.
«Інженерно-педагогічний напрям»	рубрика відсутня	рубрика відсутня	2-4 ст.

Рецензія статей не проводиться, але редакційна колегія перевіряє кожну статтю на дотримання вимог. Та приймає рішення щодо рекомендації до друку, доопрацювання автором або відхилення. Студіюючи зазначений збірник, прослідкували за постійними та змінними рубриками.

Постійні рубрики:

- «Географічні науки»
- «Іноземні мови»
- «Історичні науки»
- «Хіміко-біологічні науки»
- «Філологія»
- «Фізико-математичний напрям»
- «Психологія»

Змінні рубрики:

- «Мистецтво»
- «Фізичне виховання»
- «Інженерно- педагогічний напрям»

Таблиця 5. Аналіз обсягу статей «Студентського наукового вісника»

«Студентський науковий вісник»			
Назва рубрики:	№ 42	№ 43	№44
«Філологічні науки»	1-3 ст.	1-3 ст.	1-3 ст.
«Іноземна лінгвістика»	1-5 ст.	2 ст.	рубрика відсутня
«Історичні науки»	1-4 ст.	1-3 ст.	2-4 ст.
«Фізико-математичні науки»	рубрика відсутня	2 ст.	2 ст.
«Психологія та педагогіки»	2-4 ст.	1-2 ст.	рубрика відсутня
«Фізичне виховання»	2-4 ст.	рубрика відсутня	рубрика відсутня
«Мистецтво»	рубрика відсутня	1-6	1-2 ст.
«Географічні науки»	рубрика відсутня	1-2	1-4 ст.
«Хіміко-біологічні»	рубрика відсутня	1-3 ст.	3 ст.

Рецензія статей не проводиться, але редакційна рада розглядає кожну статтю на дотримання вимог наукового рівня. Приймає рішення (до друку, на доопрацювання або відхилити).

Постійні рубрики:

- «Філологічні науки»
- «Історичні науки»

Змінні рубрики:

- «Іноземна лінгвістика»
- «Фізико-математичні науки»
- «Психологія та педагогіки»
- «Фізичне виховання»
- «Мистецтво»
- «Географічні науки»
- «Хіміко-біологічні»

Таблиця 6. Аналіз обсягу статей «Social Work and Education»

«Social Work and Education»			
Назва рубрики:	№ 1 (том 6)	№ 2 (том 6)	№ 3 (том 6)
«Теорія та історія соціальної роботи та соціальної педагогіки»	12 ст.	7 ст.	9 ст.
«Професійна підготовка соціальних працівників і соціальних педагогів»	9 ст.	9 ст.	7 ст.
«Філософія освіти»	8 ст.	6 ст.	10 ст.
«Освітологія»	4 ст.	рубрика відсутня	8 ст.
«Психологія»	10 ст.	6 ст.	7 ст.
«Право соціального забезпечення»	9 ст.	рубрика відсутня	8 ст.
«Соціальна політика»	8 ст.	8 ст.	рубрика відсутня
«Соціологія»	10 ст.	10 ст.	10 ст.

Продовження таблиці 6. Аналіз обсягу статей «Social Work and Education»			
«Соціальна економіка»	рубрика відсутня	рубрика відсутня	7 ст.
«Рецензії»	рубрика відсутня	рубрика відсутня	рубрика відсутня

Статті, які подаються до друку у даному журналі проходять рецензування.

Редакційна колегія журналу розглядає рукописи англійською та українською мовами.

Етапи рецензування статті до публікування у науковому збірнику «Social Work and Education» :

1. Автор подає до редколегії статтю, яка відповідає вимогам журналу.
2. «Згодом відбувається перевірка статті на наявність плагіату. Для всіх статей, що надаються на рецензування, перевіряється ступінь унікальності авторського тексту за допомогою відповідних програм.
3. Подані статті надсилаються двом зовнішнім експертам у відповідній галузі з метою досягнення першого рішення протягом трьох місяців з моменту подачі статті. Рецензування має бути «подвійним сліпим», тобто ані автори, ані рецензенти не можуть знати імен один одного».
4. «Якщо рецензент вказує на необхідність внесення до статті певних коректив, стаття направляється автору з пропозицією врахувати зауваження при підготовці оновленого варіанту статті або аргументовано їх спростувати. До переробленої статті автор додає листа, який містить відповіді на всі зауваження та пояснює всі зміни, які було зроблено у статті. виправлений варіант повторно надається рецензенту для прийняття рішення й підготовки мотивованого висновку про можливість публікації.
5. Остаточне рішення щодо можливості та доцільності публікації приймається головним редактором, а при необхідності — засіданням редакційної колегії в цілому». Редакція повідомляє авторів або про прийняття

статті як такої, що не потребує переробки, або про можливість переробити статтю і подати її знову, або про відмову у публікації рукопису.

Постійні рубрики:

- «Теорія та історія соціальної роботи та соціальної педагогіки»
- «Професійна підготовка соціальних працівників і соціальних педагогів»

педогогів»

- «Філософія освіти»
- «Психологія»
- «Соціологія»

Змінні рубрики:

- «Освітологія»
- «Право соціального забезпечення»
- «Соціальна політика»
- «Соціальна економіка»
- «Рецензії»

Таблиця 7. Аналіз обсягу статей «Медіапростору»

«Медіапростір»					
Назва рубрики:	№ 7	№ 8	№ 9	№ 10	№11
«Теорія та історія національної публіцистики»	—	6-8 ст.	6 ст.	6-9 ст.	—
«Публіцистична комунікація»	7 ст.	—	—	—	7 ст.
«Теорія та історія соціальних комунікацій»	6-9 ст.	7-8 ст.	5-7 ст.	—	7-12 ст.
«Теорія та історія журналістики»	8 ст.	6-9 ст.	8 ст.	6 ст.	6 ст.
«Медіавиховання»	—	7 ст.	—	—	—
«Теорія та історія видавничої справи»	—	—	—	7 ст.	—
«Медіаосвіта»	6 ст.	—	4-9 ст.	—	—
«Краєзнавчі есеї»	—	—	7 ст.	—	9 ст.
«Медіакультура»	у цих випусках рубрику не представлено				
«Медіакритика»	—	9 ст.	—	—	—

Продовження таблиці 7. Аналіз обсягу статей «Медіапростору»					
«Тематична і жанрова парадигма сучасного медіатексту»	7 ст.	—	9 ст.	—	—
«Комунікаційні технології в мас-медіа»	10 ст.	9 ст.	—	—	—
«Реклама та PR у контексті сучасних соціальних комунікацій»	6 ст.	—	—	—	—
«Технології впливу реклами»	у цих випусках рубрику не представлено				
«Технології впливу PR»	у цих випусках рубрику не представлено				
«Крос-журналістика»	у цих випусках рубрику не представлено				
«Мова у сучасному медійному просторі»	—	4 ст.	6-7 ст.	6-8 ст.	—
«Новітні медіа»	—	—	—	—	7 ст.
«Історія та сучасні тенденції розвитку видавничої справи»	—	5 ст.	—	—	—
«Рецензії»	—	9 ст.	—	—	—
«Magisterium»	4-6 ст.	4-5 ст.	6-8 ст.	5-7 ст.	6 ст.

Матеріали друкуються мовою оригіналу. Редакційна рада розглядає кожну статтю на дотримання вимог та приймає рішення щодо до друку. Статті, які мають низький науковий рівень або оформлені з порушенням вимог, не публікуються. Не схвалені до друку статті авторам не повертаються.

Постійні рубрики:

- «Теорія та історія журналістики»
- «Magisterium»

Змінні рубрики:

- «Теорія та історія національної публіцистики»
- «Публіцистична комунікація»
- «Теорія та історія соціальних комунікацій»
- «Медіавиховання»
- «Теорія та історія видавничої справи»

- «Медіаосвіта»
- «Краєзнавчі есеї»
- «Медіакритика»
- «Тематична і жанрова парадигма сучасного медіатексту»
- «Комунікаційні технології в мас-медіа»
- «Реклама та PR у контексті сучасних соціальних комунікацій»
- «Мова у сучасному медійному просторі»
- «Новітні медіа»
- «Історія та сучасні тенденції розвитку видавничої справи»
- «Рецензії»

Також є рубрики, які не ввійшли в аналізовані випуски наукового збірника «Медіапростір»:

- «Медіакультура»
- «Технології впливу реклами»
- «Технології впливу PR»
- «Крос-журналістика»

Таблиця 8. Аналіз обсягу статей «Магістерські студії географічного факультету ТНПУ ім. В. Гнатюка»

«Магістерські студії географічного факультету ТНПУ ім. В. Гнатюка»		
Назва рубрики:	№ 1	№ 2
«Природничо-географічні студії»	3-4 ст.	4-5 ст.
«Суспільно-географічні студії»	2-8 ст.	3-5 ст.
«Геоєкологічні студії»	2-6 ст.	3-5 ст.
«Туризмологічні студії»	3-6 ст.	2-6 ст.

Рецензія статей не проводиться, але редакційна рада розглядає кожну статтю на предмет дотримання вимог наукового рівня. Приймає рішення (до друку, на доопрацювання або відхилити).

В аналізованому збірнику «Магістерські студії географічного факультету ТНПУ ім. В. Гнатюка» всі рубрики є постійними.

Таблиця 9. Аналіз обсягу статей «Українська наука: минула, сучасне, майбутнє»

«Українська наука: минула, сучасне, майбутнє»			
Назва рубрики:	№ 17	№ 19 ч. 1	№ 19 ч. 2
«Економічні науки»	6-12 ст.	4-13 ст.	5-12 ст.
«Історичні науки»	6-17 ст.	6-16 ст.	7-18 ст.
«Політичні науки»	8-17 ст.	6-23 ст.	10-19 ст.
«Рецензії»	—	6 ст.	—

«Статті проходять таємне рецензування на протязі 30 днів з дня отримання електронної версії статті.

Після проходження рецензування, редколегія повідомляє автора і приймає статтю до друку або відхиляє її. Після позитивного висновку редколегії автору необхідно оплатити витрати за друк статті в збірнику наукових праць».

Постійні рубрики:

- «Економічні науки»
- «Історичні науки»
- «Політичні науки»

Змінні рубрики:

- «Рецензії»

Таблиця 10. Аналіз обсягу статей «Збірник наукових тез за матеріалами студентських наукових читань»

«Збірник наукових тез за матеріалами студентських наукових читань»		
Назва рубрики:	2018	2019
«Видавничих технологій та журналістики»	3-5 ст.	2-4 ст.
«Дизайну»	1-4 ст.	1-3 ст.
«Іноземних мов»	2-4 ст.	2-4 ст.
«Комп'ютерних технологій»	2-4 ст.	2-5 ст.
«Правознавства»	2-5 ст.	2-6 ст.
«Літературознавства та мовознавства»	2-3 ст.	1-3 ст.
«Туризму та сфери послуг»	2-4 ст.	1-4 ст.
«Фізичного виховання»	1-2ст.	2 ст.
«Фізико-математичних дисциплін»	2-3 ст.	1-3 ст.
«Філософії та суспільствознавства»	2-4 ст.	2-4 ст.
Фінансів та загально-«економічних дисциплін»	2-4 ст.	1-3 ст.

Рецензія статей не проводиться, але редакційна рада розглядає кожну статтю на предмет дотримання вимог наукового рівня. Приймає рішення (до друку, на доопрацювання або відхилити). Усі рубрики у «Збірнику наукових тез за матеріалами студентських наукових читань» є постійними.

Можна провести аналіз чи відповідають вимогам обсяг статей аналізованих наукових збірників (див. Таблиця 12).

Таблиця 12. Аналіз дотримання вимог обсягів статей

Назва збірника:	Обсяг статей, що зазначений у інформаційному листі	Кількість сторінок статей у аналізованих випусках
«Магістерський науковий вісник»	4-7	1-6
«Студентський науковий вісник»	4-7	1-4
«Social Work and Education»	8-14	4-12
«Медіапростір»	від 6-и сторінок	4-12
«Магістерські студії географічного факультету»	3-5	2-8
«Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє»	10-24	6-23
«Збірник наукових тез за матеріалами студентських наукових читань»	1-5	1-6

Досліджуючи наукові нефаксові серіальні видання, вважаємо доцільним з'ясувати з якою періодичністю вони виходять (див. Таблиці 13-15).

Таблиця 13. Періодичність видань ТНПУ

Назва видання	Періодичність
«Магістерський науковий вісник»	2-4 рази на рік
«Студентський науковий вісник»	2-3 рази рік
«Social Work and Education»	2 рази на рік
«Медіапростір»	2 рази на рік
«Магістерські студії географічного факультету»	1 раз на рік

Таблиця 14. Періодичність видань ТНЕУ

Назва видання	Періодичність
«Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє»	1-2 рази

Таблиця 15. Періодичність видань Галицького коледжу

Назва видання	Періодичність
«Збірник наукових тез за матеріалами студентських наукових читань»	1 раз на рік

Для аналізу структури статей (див. Додаток Г-Е) було взято декілька випусків кожного наукового збірника та досліджено обсяг кожної статті, які є у рубриці.

Також ми проаналізували чи дотримані вимоги обсягу статей, які зазначені у інформаційних листах до цих збірників. Можна зробити висновок, що обсяг статей дотриманий практично у всіх збірниках, адже шрифт статей у збірниках 12п, а подаються до друку 14п, тому сторінок менше у наукових збірниках. Суттєво відрізняється обсяг статей у таких збірниках: «Магістерський науковий вісник» та «Студентський науковий вісник».

Відзначимо, що більшість аналізованих нефарових серіальних збірників не рецензуються, але редакційна колегія перевіряє статті на наявність дотримання вимог до друку. Рецензію проходять лише два збірники («Українська наука: минула, сучасне, майбутнє», «Social Work and Education»).

3.3. Автура наукових нефарових серіальних видань міста

Важливим для нашої розвідки вважаємо дослідження автури зазначених видань. Так, автора наукового тексту розглядаємо як фізичну особу, інтелектуально-творчою працею котрої було створено науковий текст, що сприяє науковій комунікації, поширенню фахової інформації, а також є зачинателем наукового інтересу в досліджуваній царині.

Подаючи статтю до аналізованих збірників, автор зазначає наступні відомості (див. Таблиця 16-18):

Таблиця 16. Відомості про автора, які зазначаються у збірниках ТНПУ

	Назва збірника				
Відомості про автора	«Магістерський науковий вісник»	«Студентський науковий вісник»	«Social Work and Education»	«Медіапростір»	«Магістерські студії географічного факультету»
«Прізвище, ім'я, по батькові»	+	+	+	+	+
«Науковий ступінь»	-	-	+	+	+
«Вчене звання»	-	-	+	+	-
«Посада, кафедра»	+	+	+	+	+
«Місце роботи (навчання)»	-	-	+	+	+
«Адреса для відправки збірника»	-	-	+	+	-
«Контактний телефон, e-mail»	+	+	+	+	+
«Назва статті»	+	+	+	+	+
«Друкована чи електронна версія»	+	+	+	+	+
«Рубрика у збірнику»	+	+	+	+	+
«Для студентів, магістрантів, аспірантів та авторів без наукового ступеня дані про наукового керівника»					
«Вчений ступінь»	+	+	+	+	+
«Вчене звання»	+	+	+	+	+
«Місце праці»	+/-	+/-	+	+	+/-
«Посада»	+	+	+	+	+

Таблиця 17. Відомості про автора, які зазначаються у збірниках ТНЕУ

Назва збірника	
Відомості про автора	«Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє»
«Прізвище, ім'я, по батькові»	+
«Науковий ступінь»	+
«Вчене звання»	-
«Посада, кафедра»	+
«Місце роботи (навчання)»	-
«Адреса для відправки збірника»	-
«Контактний телефон, e-mail»	+
«Назва статті»	+
«Друкована чи електронна версія»	+
«Рубрика у збірнику»	+
«Вчений ступінь»	+
«Для студентів, магістрантів, аспірантів та авторів без наукового ступеня дані про наукового керівника»	
«Вчене звання»	+
«Місце праці»	-
«Посада»	+

Таблиця 18. Відомості про автора, які зазначаються у збірнику Галицького коледжу

	Назва збірника
Відомості про автора	«Збірник наукових тез за матеріалами студентських наукових читань»
«Прізвище, ім'я, по батькові»	+
«Науковий ступінь»	-
«Вчене звання»	-

Продовження таблиці 18. Відомості про автора, які зазначаються у збірнику Галицького коледжу	
«Посада, кафедра»	+
«Місце роботи (навчання)»	+/-
«Адреса для відправки збірника»	-
«Контактний телефон, e- mail»	-
«Назва статті»	+
«Друкована чи електронна версія»	-
«Рубрика у збірнику»	+
«Для студентів, магістрантів, аспірантів та авторів без наукового ступеня дані про наукового керівника»	
«Вчений ступінь»	так, якщо є
«Вчене звання»	-
«Місце праці»	-
«Посада»	+

Досліджуючи автуру аналізованих нефахових серіальних видань, ми зауважили, хто найчастіше друкується у збірниках (див. Діаграма 1-8). Так, вважаємо за доцільне подати коротку характеристику потенційних авторів.

«Асистент — помічник професора (доцента) при читанні лекцій, проведенні лабораторних і практичних занять зі студентами».

«Аспірант — особа, яка проводить фундаментальні та (або) прикладні наукові дослідження у рамках підготовки в аспірантурі у вищому навчальному закладі/науковій установі для здобуття ступеня доктора філософії (кандидата наук)».

«Викладач — особа, яка за основним місцем роботи у вищих навчальних закладах проводить навчальну, методичну, наукову (науково-технічну, мистецьку) або організаційну діяльність».

«Доктор — науковий ступінь, який присуджують людині після захисту докторської дисертації або виконання інших вимог. У різних країнах вимоги і

характеристики докторського ступеня різняться. Ступінь доктора також може різнитися за галуззю знань».

«Докторант — учений, прикріплений до наукової установи для підготовки докторської дисертації».

«Доцент — в Україні та інших країнах вчене звання викладачів закладів вищої освіти, що виконують функцію університетських лекторів; вчене звання співробітників наукових установ; посада в закладах вищої освіти. Учене звання доцента присвоюється ученими радами. Звання доцента засвідчується атестатом, що видає Міністерство освіти України».

«Здобувач — особа, що має вищу освіту та прикріплена до організації або установи, які мають аспірантуру і докторантуру, і готує дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата наук без навчання в аспірантурі (ад'юнктурі), або особа, яка має вчений ступінь кандидата наук і готує дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора наук».

«Кандидат наук — науковий ступінь в Україні до 31 грудня 2020 року. Прирівнюється до ступеня доктора філософії».

Магістрант — той, хто готується захищати магістерську роботу на ступінь магістра.

«Молодший науковий співробітник — молодша наукова посада в науково-дослідних, навчальних або академічних інститутах (установах), що припускає виконання наукових досліджень під керівництвом відповідального виконавця або наукового керівника».

«Професор — вчене звання і посада викладача закладу вищої освіти чи наукового співробітника науково-дослідної установи».

«Старший викладач — посада, що займає проміжне положення між асистентом і доцентом. Старші викладачі можуть самостійно читати курси лекцій та приймати заліки та іспити».

Студент — учень вищого, у деяких країнах і середнього навчального закладу.

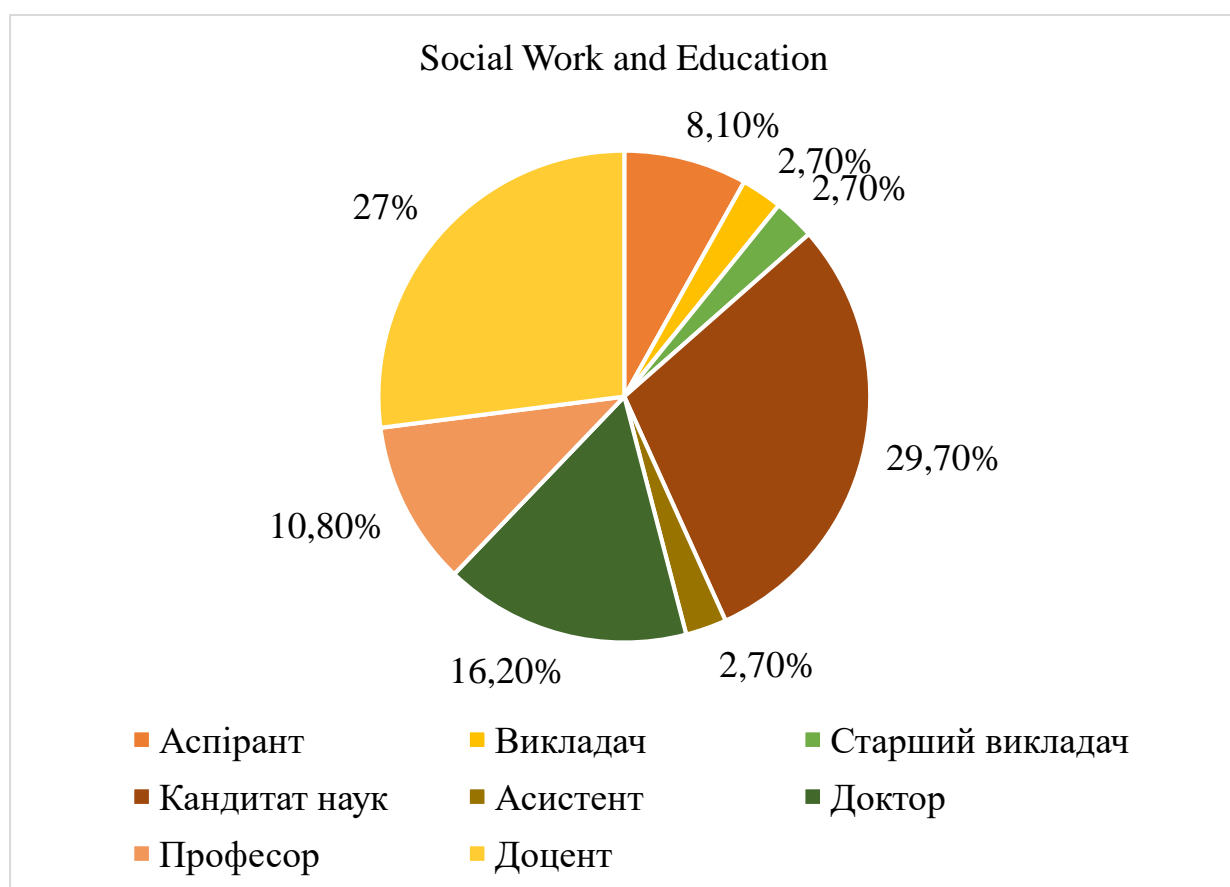
Діаграма 1. Аналіз автури збірника «Медіапростір»

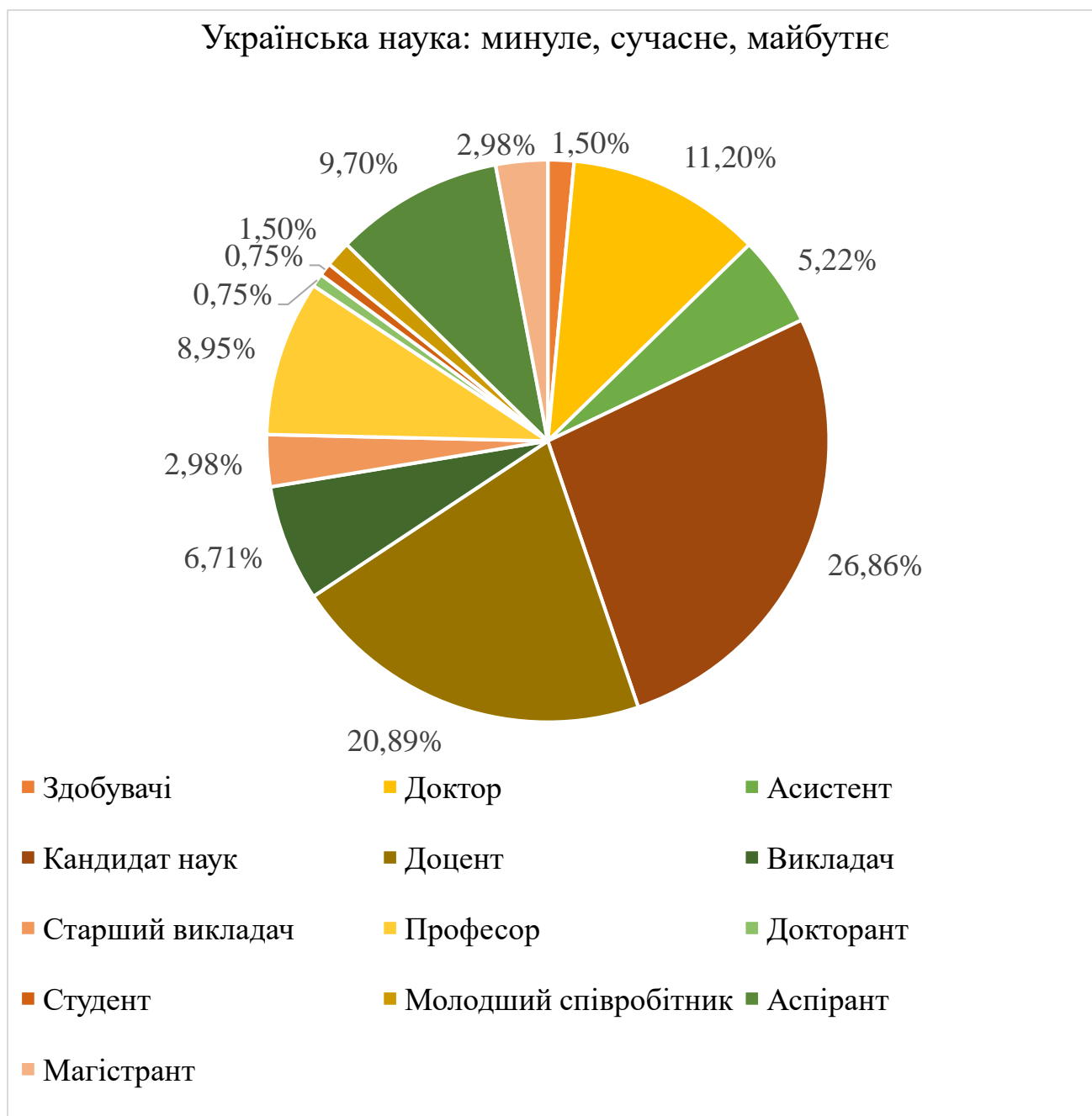
Діаграма 2. Аналіз автури збірника «Магістерські студії географічного факультету ТНПУ»

Діаграма 3. Аналіз автури збірника «Social Work and Education»

Діаграма 4. Аналіз автури збірника «Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє»

Діаграма 6. Аналіз автури збірника «Збірник наукових тез за матеріалами студентських наукових читань»

У збірниках: «Магістерський науковий вісник» та «Студентський науковий вісник», на жаль, не можна визначити рід занять авторів, адже не зазначаються ні посади, ні звання. Загалом, у досліджуваних виданнях друкуються студенти, магістранти, аспіранти, викладачі, університетів та особи із вченим знанням.

Нами досліджено причини публікування у наукових нефахових серіальних виданнях, а також готовність друкуватися студентів. Опитування було проведено методом анкетування (роздаткові анкети, а також розроблені за допомогою Google-форми і розіслані студентам досліджуваних

університетів та Галицького коледжу). Результати висвітлено у наступних діаграмах (див. Діаграма 6- 10).

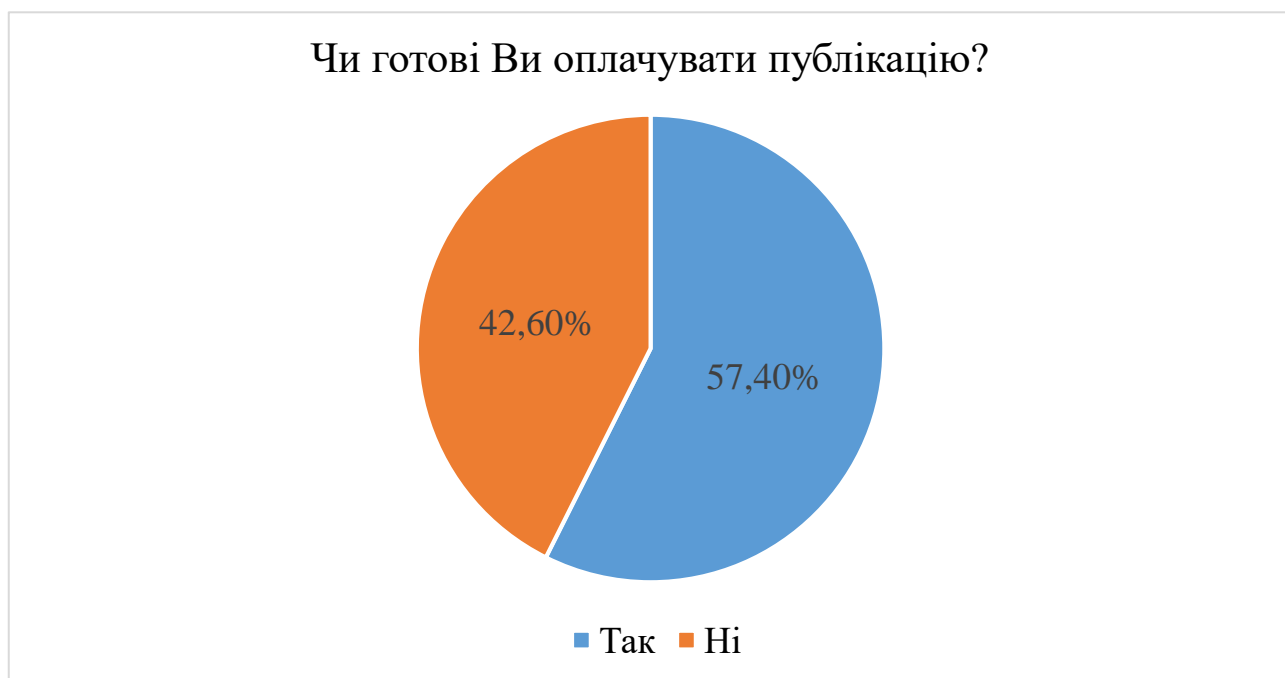
Діаграма 6. Аналіз відповідей респондентів

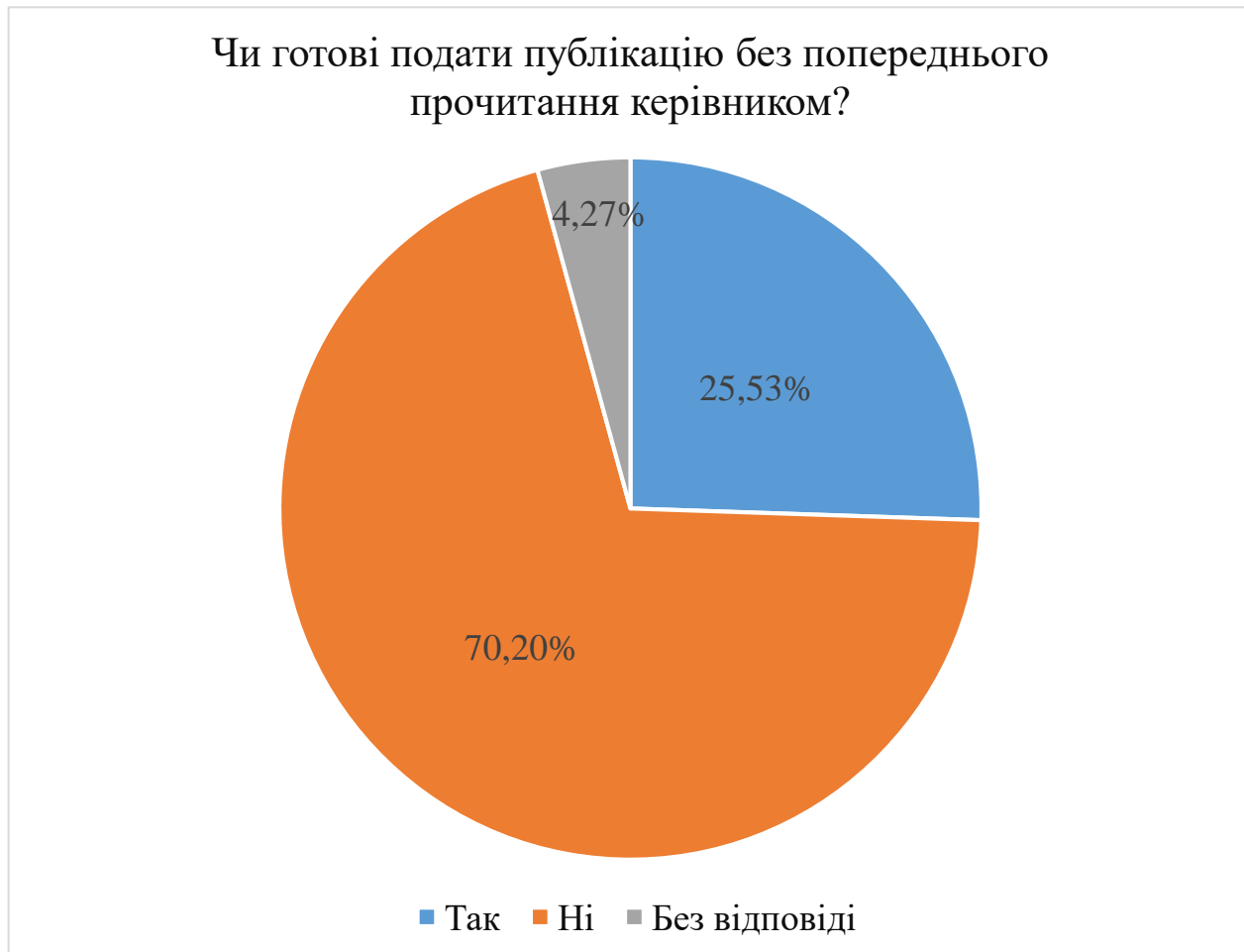
Діаграма 7. Аналіз відповідей респондентів

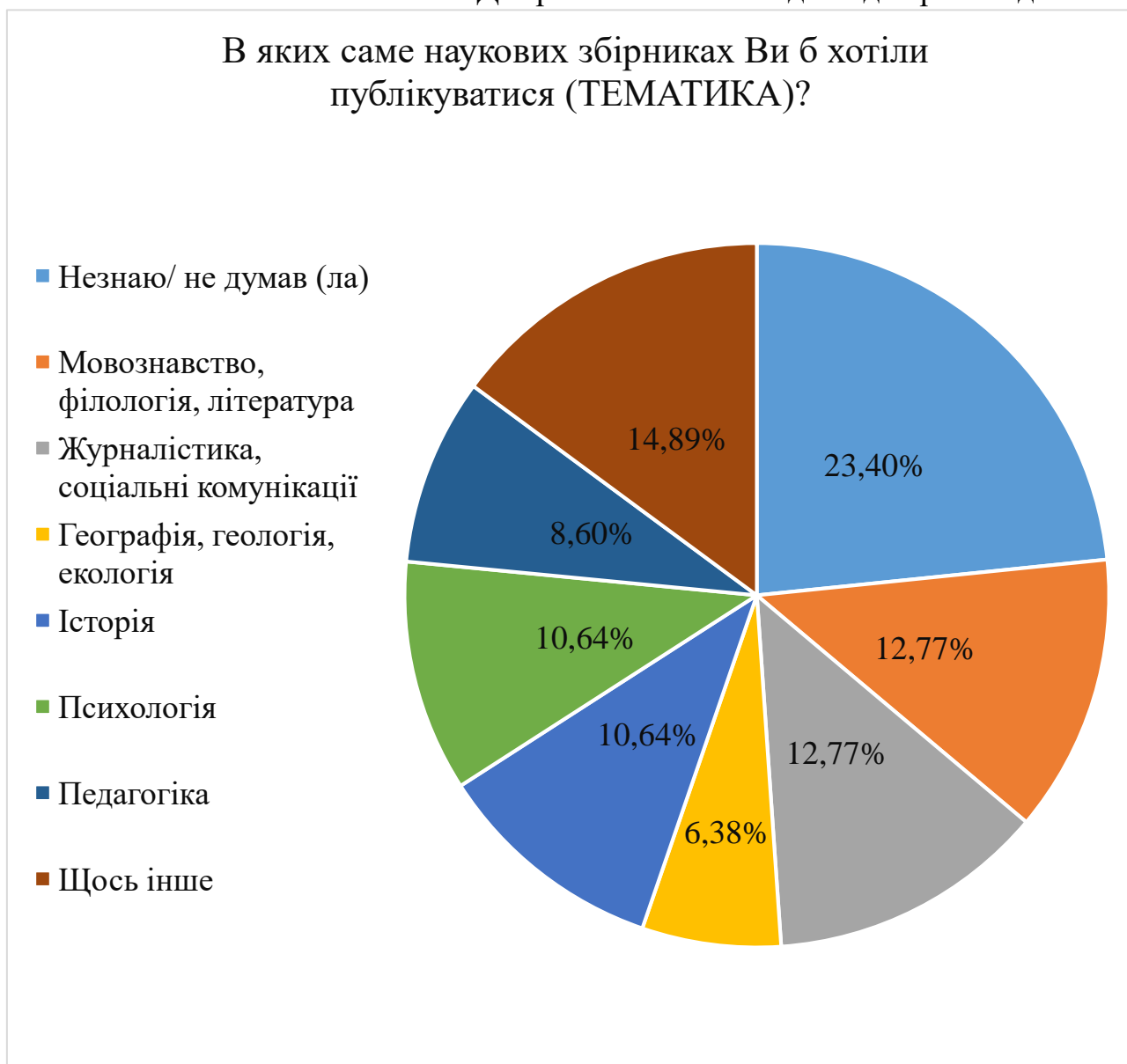
Діаграма 8. Аналіз відповідей респондентів

Діаграма 9. Аналіз відповідей респондентів

Діаграма 10. Аналіз відповідей респондентів

Отже, підсумуємо, що тільки 53,2% готові публікуватися у наукових збірниках. Для 42,6% опитаних визначальною причиною публікування стане те, щоб мати свою власну (одноосібну) публікацію, для 34% опитаних причиною публікування є додаткові бали до стипендії. Тільки 23,4% респондентів хочуть розвиватися у науковій діяльності. 57% опитаних готові оплачувати публікацію. 70,2% не готові подавати статтю до друку, без попереднього читання науковим керівником, адже вважають, що керівник зможе дати рекомендації щодо покращення матеріалу.

ВИСНОВКИ

Стрімкий розвиток наукової літератури підвищує інтерес до нефахових серіальних видань вищих навчальних закладів. Так, наукова періодика окремого регіону ще не ставала предметом студіювання. Нефахові періодичні видання міста Тернополя ще не викликали зацікавлень учених, а подібне дослідження проведено вперше в Україні.

У першому розділі дипломної роботи було подано загальну характеристику наукових видань, застосовуючи методику поетапного вивчення наукової літератури. Опираючись на класифікації Н. Дащенко, Н. Зелінської, С. Кулешова, зроблено спробу описати структуру наукової статті, її організацію та под. Описано періодичні видання як джерело знань у сучасному суспільстві. Наголошено, що переважають видання теоретичного, рідше — прикладного та методичного характеру.

У другому розділі проаналізовано вищі навчальні заклади Тернополя як головні науково-видавничі осередки міста. Відзначено, що основними завданнями науково-дослідної діяльності тернопільських вищих освітніх закладів є розвиток фундаментальних, пошукових та прикладних досліджень, зміцнення наукового співробітництва з провідними науковими центрами, науково-виробнича діяльність, впровадження наукових розробок у виробництво.

Слід наголосити, що спектр є доволі широким, оскільки дослідження стосуються різних галузей науки. В результаті проведеного дослідження, підтверджено гіпотезу про те, що нефахова література займає чільне місце серед інших видань університетів.

Так, Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка значну увагу приділяє видавництву нефахових видань, які є затребуваними серед великого кола дослідників, а саме: («Магістерський науковий вісник», «Студентський науковий вісник», «Social Work and Education», «Медіапростір», «Магістерські студії географічного факультету»).

Наукові видання, які виходять у Тернопільському національному економічному університеті формують та розвивають наукові школи, які створені творчим колективом та об'єднані спільною програмою та стилем дослідницької роботи. Науковим нефаховим виданням є: «Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє». Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола, видає періодичне наукове нефахове видання – «Збірник наукових тез за матеріалами студентських наукових читань».

У третьому розділі проаналізовано тематичне розмаїття наукових нефахових видань, аналіз структури наукових статей та дослідження автури наукових нефахових серіальних видань міста. Досліджуванні наукові нефахові серіальні збірники висвітлюють актуальні теми та сприяють новим науковим студіям.

Щодо періодичності, відзначимо її неоднорідність. Кожне видання має заздалегідь визначену річну кількість випусків, які є однотипного оформлення і не повторюються за змістом. Обсяг, який визначає величину кожного випуску наукового видання не зазначають, проте нами прослідковано за випусками і визначено орієнтовну кількість сторінок статті. Для аналізу структури статей було взято декілька випусків кожного наукового збірника та досліджено обсяг кожної. Згодом ми проаналізували чи дотримані вимоги обсягу статей, які зазначені у інформаційних листах до цих збірників. Можна зробити висновок, що обсяг статей дотриманий практично у всіх збірниках. Суттєво відрізняється обсяг статей у таких збірниках: «Магістерський науковий вісник» та «Студентський науковий вісник».

Більшість аналізованих нефахових серіальних збірників не рецензуються, але редакційна колегія перевіряє статті на наявність дотримання вимог до друку. Рецензію проходять лише два збірники («Українська наука: минула, сучасне, майбутнє», «Social Work and Education»).

Щодо автури у досліджуваних виданнях друкуються студенти, магістранти, аспіранти, викладачі університетів та особи із вченими ступенями. Зазначимо, що у збірниках: «Магістерський науковий вісник» та

«Студентський науковий вісник», на жаль, не можна визначити рід занять авторів, адже не зазначаються ні посади, ні звання.

Також нами досліджено причини публікування у наукових нефахових серіальних виданнях, а також готовність друкуватися студентів. Опитування було проведено методом анкетування (роздаткові анкети були розроблені за допомогою сервісу «Google-форми» і розіслані студентам досліджуваних університетів та Галицького коледжу). Підсумуємо, що 53,2% респондентів готові публікуватися у наукових збірниках. Для 42,6% визначальною причиною публікування стане те, щоб мати свою власну (одноосібну) публікацію, для 34% опитаних причиною для публікування можуть стати додаткові бали до стипендії. Тільки 23,4% респондентів хочуть розвиватися у науковій діяльності. 57% опитаних готові оплачувати публікацію у наукових збірниках. 70,2% не готові подавати статтю до друку, без попереднього читання науковим керівником, адже вважають, що керівник зможе дати рекомендації щодо покращення матеріалу.

На підставі проведеного дослідження відзначено, що усі досліджені нефахові серіальні видання мають великий успіх у своїх навчальних закладах, а також поза їх межами. Прослідковано, що вони правильно організовані, чітко сплановані, виконуються послідовно. Відрізняються розмаїттям тем, містять теоретичні, практичні та експериментальні дослідження, які сприяють розвитку навчально-виробничої діяльності. Доведено, що аналізовані видання є авторитетними засобами фіксації та поширення наукової інформації, вони займають особливе місце серед каналів впливу на різні групи суспільства, сприяють науковій комунікації.

Отже, завдання вирішені в повному обсязі, мета роботи досягнута. Подано комплексну оцінку серіальних видань у науково-інформаційному просторі Тернополя, огляд цільових орієнтирів розвитку публікаційної активності і аналіз стану місцевої періодики. Дане дослідження відкриває перспективи подальших студіювань у запропонованій царині.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонюк В. С., Полонський Л. Г., Аверченков В. І. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. К. : НТУУ «КПІ», 2015. 276 с.
2. Артьомов І. В., Ващук О. М. Навчальна книга: організація і методика створення : посібник. Ужгород : ЗакДУ, 2012. 238 с.
3. Берков В. Ф. Философия и методология науки Учебное пособие. М. : Новое знание, 2004. 336 с.
4. Близнюк Л. М. Культура писемного мовлення : методичні рекомендації та практично-тренувальні завдання з курсу «Українська мова за професійним спрямуванням». Харків : Укр ДАЗТ, 2009. 30 с.
5. Божко О. П. Конспекти лекційних занять «Книжкові видання для студентів-бакалаврів галузі знань 06 «Журналістика» напряму підготовки 061 «Журналістика» (6.030301 «Журналістика», 6.030303 «Видавнича справа та редагування»). Миколаїв: Міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна», 2017. 167 с.
6. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми: Сум ДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
7. Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола: веб-сайт. URL: <http://gi.edu.ua/> (дата звернення: 05.11.2019).
8. Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола. Бібліотека. Видавнича діяльність : веб-сайт. URL: http://gi.edu.ua/index.php?option=com_content&view=section&id=3&Itemid=153 (дата звернення: 18.10.2019).
9. Дашченко Н. Л. Науковий текст: оформлення й редагування : навчальний посібник. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. 432 с.
10. Держко І. Електронні журнали в наукових бібліотеках. URL: http://www.tsatu.edu.ua/kn/wp-content/uploads/sites/16/laboratorne-zanjattja-8_-_oformlennja-rezultativ-doslidzhennja.pdf (дата звернення: 10.11.2019).

11. Діденко Ю. В. Академічна наукова періодика в системі сучасної комунікації : веб-сайт. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/87411891.pdf> (дата звернення: 18.12.2019).
12. Добри́вечір В. О. Палітра зарубіжних наукових журналів із соціальних комунікацій // Наукові записки Інституту журналістики. 2014. Т. 57. С. 34-39.
13. Доронкіна Н. Аргументативні риси наукового дискурсу. URL: [http://www.kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/doronkina_argumentatyvni\(1\).pdf](http://www.kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/doronkina_argumentatyvni(1).pdf) (дата звернення 10.10.2019).
14. Зацерковний В. І. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
15. Зелінська Н. В. Наукова книга в сучасному світі: тест на виживання. Поліграфія і видавнича справа. 2008. № 1. С. 9-17. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pivs_2008_1_5
16. Кириленко О. П., Письменний В. В. Основи наукових досліджень у схемах і таблицях : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 228 с.
17. Конспект лекцій з дисципліни «Документознавство» / укл. Литвинська С. В. Київ : Національний авіаційний університет. 2016. 45 с.
18. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. 2-ге вид. випр.. та доп.: навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2011. 144 с.
19. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Полтава : Оріяна, 2012. 183 с.
20. Культура наукового тексту: веб-сайт. URL: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=26235&lang=es> (дата звернення: 20.03.2020).
21. Литвинова Л. «Наукова комунікація як складова науки державного управління». URL: <https://cutt.ly/0yXaJ9w> (дата звернення: 20.03.2020).
22. Марцин В. С., Міценко Н. Г., Даниленко О. А. та ін. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Л. : Ромус-Поліграф, 2002. 128 с.

23. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
24. Наконечна Л. Б., Ткачук О. В. Сучасне українське наукове мовлення: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів спеціальності «Початкова освіта» заочної форми навчання. Івано-Франківськ, 2018. 106 с.
25. Наукова періодика України та бібліометричні дослідження : монографія / Л. Й. Костенко та інші. НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. К., 2014. 173 с.
26. Наукове фахове видання (Україна): веб-сайт. URL: <https://cutt.ly/GrQRPVA> (дата звернення: 20.01.2020).
27. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: Навчальний посібник з алгоритмічними приписами. 2-ге вид. перероб. та доп. К. : Центр учбової літератури, 2009. 392 с
28. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К. : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
29. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с.
30. Основні вимоги до написання наукової статті : методичні рекомендації / укл.: Г. З. Шевчук, Л. І. Гаврилюк, Т. В. Гаврилюк. Луцьк : ВІППО, 2016. 76 с.
31. Основні джерела наукової інформації. URL: https://studopedia.su/13_130430_osnovni-dzherela-naukovoi-informatsii.html (дата звернення 20.10.2019).
32. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : Навчальний посібник. Запоріжжя. : КПУ, 2009. 110 с.
33. Перелік наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів

доктора і кандидата наук. URL: <https://cutt.ly/aegUGyx> (дата звернення 12.10.2019).

34. Рейтинг вищих навчальних закладів: веб-сайт. URL: https://osvita.ua/vnz/rating/64398/?fbclid=IwAR1h_wV0xAJWHi7Ggrvv5E_Ulw_dhSvqOWhruzZu7aPo-TOzZxektfbQPP0k (дата звернення: 30.11.2019).

35. Семеног О. М., Рудь О. М. Культура фахової мови: навчальний посібник. Суми. РВВ СОІППО, 2014. 260 с.

36. Сурмін Ю. П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація : навч.-метод. посіб. К. : НАДУ, 2008. 184 с.

37. Тернопільський кооперативний торговельно-економічний коледж: веб-сайт. URL: <http://tktek.te.ua/> (дата звернення: 25.10.2019)

38. Тернопільський національний економічний університет. Наукова діяльність. Науково-дослідна частина : веб-сайт. URL: <http://www.tneu.edu.ua/research-activities/> (дата звернення: 15.10.2019).

39. Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського. У ТНМУ відсвяткували присвоєння статусу національного : веб-сайт. URL: <https://www.tdmu.edu.ua/2019/04/19/u-tnmu-vidsvyatuvaly-prysvoyennya-statusu-natsionalnogo/> (дата звернення: 18.10.2019).

40. Тернопільський національний педагогічний університет. Наука. Наукова робота : веб-сайт. URL: <http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/index.php> (дата звернення: 18.10.2019).

41. Тихонкова І. О. Наукова періодика України у дзеркалі web of science: веб-сайт. URL: http://everum.uran.ua/files/articles/Tykhonova-2016_Ukr_WoS.pdf (дата звернення: 25.01.2020).

42. Тихонкова І. О. Стратегія розвитку наукового видання: веб-сайт. URL: http://www.nas.gov.ua/publications/books/series/9789660247048/Documents/2018_15/18_15_Tykh.pdf (дата звернення: 18.10.2019).

43. Ткачук О. В., Наконечна Л. Б. Сучасне українське наукове мовлення: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2018. 160 с.
44. Тріхцук О. В. Редагування науково-інформаційного тексту : підручник. К. : НТУУ «КПІ», 2013. 252 с.
45. Ужгородський національний університет Наукова бібліотека: веб-сайт. URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/node/37/show> (дата звернення: 15.11.2019).
46. Український орфографічний словник / уклад. : М. М. Пещак, В. М. Русанівський, В. В. Чумак та ін.; за ред. Л. М. Полюги. Вид. 3-є, перероб. і доповн. К. : Довіра, 2002. 1008 с.
47. Цеков Ю. І. Довідник здобувача наукового ступеня : збірник норма-тивних документів та інформаційних матеріалів з питань атестації наукових кадрів вищої кваліфікації. Київ : Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», 2000. 64 с.
48. Цехмістрова Д. М. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2004. 240 с.
49. Чмиленко, Ф. О. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» Д.: РВВ ДНУ, 2014. 48 с.
50. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Особливості редагування наукового тексту: веб-сайт. URL: <https://westudents.com.ua/glavy/11327-334-osoblivost-redaguvannya-naukovogo-tekstu.html> (дата звернення: 10.12.2019).
51. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. Київ : Знання, 2004. 240 с.
52. Ярошинська О. О. Методичні рекомендації щодо структури, змісту та обсягів наукових та навчальних видань викладачів і студентів Умань: ПП Жовтий, 2010. 112 с.
53. Ярошенко Тетяна. Еволюція журналу як засобу наукової комунікації: від друкованих видань до оригінальних електронних журналів.

веб-сайт. URL:

http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/103/Yaroshenko_Evolutsiya1.pdf?sequence=3 (дата звернення: 18.12.2019).

54. Яцків Т. М. Наукова періодика в Україні: перспективи і проблеми розповсюдження // Наука України у світовому інформаційному просторі. Київ : Академперіодика, 2011. С. 62–68.

55. Яцків Я. С., Радченко А. І. Про ефективність видання наукових журналів в Україні // Вісн. НАН України. 2012. № 6. С. 62-67.

ДОДАТКИ

Інформаційний лист збірника «Магістерські студії географічного факультету ТНПУ»

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
Географічний факультет

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

Шановні магістранти географічного факультету!
Запрошуємо Вас взяти участь у публікації статей у науковому віснику
«МАГІСТЕРСЬКІ СТУДІЇ
ГЕОГРАФІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ТНПУ ім. В. ГНАТЮКА»
Випуск 2/2019

У науковому віснику висвітлюються актуальні питання теоретичних та прикладних аспектів природничо-географічних, суспільно-географічних та геоекологічних досліджень, географії рекреації та туризму. До друку приймаються статті магістрантів географічного факультету I-го, II-го курсів денної та заочної форм навчання.

Рубрики наукового вісника: 1. Природничо-географічні студії; 2. Суспільно-географічні студії; 3. Геоекологічні студії; 4. Туризмологічні студії.

Редакційна колегія. Голова редколегії – Кузиченко А.В., кандидат географічних наук, доцент кафедри географії України і туризму, декан географічного факультету. Члени редколегії – Сивий М.Я., доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри географії та методики її навчання; Заставецька Л.Б., доктор географічних наук, професор кафедри географії та методики її навчання; Царик Л.П., доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри геоекології та методики навчання екологічних дисциплін; Мариняк Я.О., кандидат географічних наук, доцент кафедри географії України і туризму. Відповідальний редактор – Задворний С.І., кандидат географічних наук, викладач кафедри географії України і туризму.

Вимоги до оформлення публікації. Обсяг статей від 3 до 5 повних друкованих сторінок формату А4. Електронний варіант виконується у редакторі Word 97-2003, файл з розширенням .doc. Шрифт – Times New Roman, розмір – 14 pt. Усі поля по 20 мм. Абзацний відступ – 1,25. Міжрядковий інтервал – 1,5. Рисунки подаються окремими файлами, формат: *.jpg, *.gif, *.tif. Посилання на літературні джерела оформляються порядковим номером у квадратних дужках (наприклад [1, с. 9-11]).

Текст статті повинен бути оригінальним та має містити такі елементи: постановка проблеми (вступ), виклад основного матеріалу, висновки, список використаних джерел. Автори несуть відповідальність за достовірність наведеної інформації. Редколегія залишає за собою право на редагування та відхилення статей.

Умови оплати. Редакційний збір становить 85 гривень за одну статтю обсягом до 5 сторінок. Редакційний збір покриває витрати, пов'язані з редагуванням статей, макетуванням та друком журналу. Статті подаються українською або англійською мовами.

Важливі дати. Подача статей – до 01 листопада 2019 р. включно. Орієнтовна дата виходу друкованої версії наукового вісника – 02 грудня 2019 р.

Зразок оформлення статті:

Іванчук І.І.,
магістрант II-го курсу спеціальності 242 Туризм
Науковий керівник – проф. Петрук П.П.

РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Текст...

Список використаних джерел:

1....

Контактна інформація

Адреса: географічний факультет ТНПУ ім. В. Гнатюка, вул. Максима Кривоноса, 2, м. Тернопіль, 46027.
Телефон +380973160419 – Задворний Сергій Ігорович. E-mail: serhijzadvornyj90@gmail.com.

Інформаційний лист збірника «Збірник наукових тез за матеріалами студентських наукових читань»

Тези

Окремим різновидом письмових робіт є тези наукової роботи. Складаючи тези, слід визначити найважливіші положення, висновки, результати дослідження. Зважаючи на невеликий обсяг тез, ці положення сформульовані стисло, чітко і водночас повинні якомога повніше віддзеркалювати зміст. Тези можуть мати загальноприйнятую композицію - вступ, основна частина, висновок, а також складені як перелік основних положень. У тезах здебільшого відсутні ілюстративний матеріал, таблиці, цитування тощо. Між окремими положеннями не обов'язкові текстові переходи, елементи міжфразового зв'язку, але ці положення повинні передавати логіку дослідження, хід міркувань автора. Такі вимоги зумовлені головним призначенням тез: у загальному вигляді ознайомити слухачів з авторською концепцією чи особливостями дослідження.

Структура та вимоги до оформлення тез:

1. Обсяг тез – до 5-ти сторінок при форматі сторінки А4 (297х210 мм), орієнтація – книжкова;
2. Поля: верхнє, нижнє та праве – 15 мм, лівє – 20 мм;
3. Шрифт – Times New Roman, кегель – 14, міжрядковий інтервал – 1,5, стиль – Normal;
4. Перший рядок – УДК (вирівняний зліва);
5. Другий рядок – прізвище та ініціали автора (шрифт напівжирний) курс та спеціальність, за якою навчається, науковий ступінь, вчення звання та прізвище наукового керівника (курсив, вирівняний з права);
6. Наступний абзац – назва доповіді (шрифт напівжирний всі прописні, вирівняний по центру);
7. Далі йде текст тез, вирівняний по ширині з відступом зліва 10 мм.

Інформаційний лист збірника «Студентський науковий вісник» та
«Магістерський науковий вісника»

**ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ СТАТЕЙ У
СТУДЕНТСЬКОМУ НАУКОВОМУ ВІСНИКУ ТА МАГІСТЕРСЬКОМУ
ЗБІРНИКУ**

Редакція збірника приймає до друку наукові статті, що раніше не публікувалися.

Комп'ютерний варіант рукопису статті має відповідати таким вимогам:

Стаття друкується в текстовому редакторі Word for Windows 6.0, 7.0 шрифтом Times New Roman.

Поля сторінки: верхнє і нижнє – по 2,0 см, лівє – 2,5 см, правє – 1,0 см.

Абзацний відступ – 1,25 см.

Сторінки нумеруються. Обсяг статті 4-7 сторінок.

Текст статті оформляється за наступним порядком:

1. Перший рядок – ініціали та прізвище автора (авторів) великими буквами, вирівняно справа, а також вказати факультет і групу. Вказати спеціальність (магістр/спеціаліст).

2. Наступний рядок – ініціали та прізвище а також вченне звання наукового керівника.

3. Наступний рядок – назва статті великим буквами напівжирним шрифтом, без абзацного відступу, вирівняно центром. Назва має бути короткою (не більше 8 слів) і відображати зміст статті.

4. Через рядок – основний текст статті. Друкується з абзацним відступом, шрифтом Times New Roman, кеглем 14, інтервалом 1,5 між рядками.

5. У тексті статті має бути сформульована одним реченням її мета.

6. Посилання у тексті робляться у квадратних дужках – []. Перша цифра в них відповідає номеру джерела в списку літератури, а після коми ставиться мала буква с з крапкою і цифра, що означає номер сторінки в джерелі, на яке зроблено посилання. Якщо в одних дужках робляться посилання на два і більше джерел, то вони відокремлюються крапкою в комою (;).

7. Таблиці, схеми, рисунки, діаграми повинні бути авторськими, а не скопійованими з інших видань. Розміщуються без абзацу в центрі сторінки безпосередньо після вказування їх у тексті статті. Слово «Таблиця» та її номер пишуться курсивом зверху вирівняно справа, а рядком нижче вирівняно центром – назва таблиці. Інші ілюстрації, теж нумеровані, підписуються знизу вирівняно центром.

8. Формули подаються в окремому рядку без абзацного відступу вирівняно центром, нумеруються арабськими цифрами в круглих дужках з правого боку сторінки.

9. У наступному рядку після основного тексту статті оформляється список літератури. В ньому мають бути лише ті джерела, на які зроблені посилання у тексті. Слово «Література» великими буквами пишеться вирівняно зліва з абзацним відступом. Нижче подаються за алфавітом пронумеровані використані літературні джерела – спочатку кирилицею, потім латинкою.

Приклад статті збірника «Магістерський науковий вісник»

Польовий Андрій

Науковий керівник: викл. Сопотницька О.В.

ШВИДКІСНО-СИЛОВА ПІДГОТОВКА ВОЛЕЙБОЛІСТІВ ЯК ОДНА З НАЙВАЖЛИВІШИХ СКЛАДОВИХ ПРОЦЕСУ СПОРТИВНОГО ТРЕНУВАННЯ

В сучасних умовах, коли обсяги тренувальних навантажень на рівні спорту вищих досягнень мають граничні значення, подальше зростання спортивно-технічної майстерності волейболістів багато в чому залежить від інтенсифікації тренувального процесу, підвищення ефективності системи тренувальних впливів. Висока інтенсивність рухових дій під час гри повинна бути забезпечена відповідним розвитком основних функціональних систем. Ігрові дії полягають в безлічі швидких рухових дій, стрибках вгору, ударних рухів при безперервному реагуванні на швидку зміну ігрових ситуацій. Все це висуває великі вимоги до рівня розвитку ряду рухових якостей волейболістів, і особливо швидкісно-силових.

Проблемам швидкісно-силової підготовки волейболістів присвячено ряд робіт таких відомих фахівців, як Ю.В. Верхошанський [1], А.Т. Гарапов [3], Ю.Д. Железняк [6], В.Н. Платонов [9], С.В. Фомін [11]. В практиці теорії і методики спортивного тренування волейболістів існує велика кількість методик, методичних прийомів, засобів використання фізичних вправ спрямованих на розвиток рухових якостей та формування спеціальних вмінь та навичок.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні швидкісно-силової підготовки волейболістів.

Актуальність дослідження. Важливим завданням юнацького спорту є розвиток комплексу фізичних якостей, особливо тих, від рівня розвитку яких залежить досягнення високих результатів у обраному виді спорту. Волейбол, як і усі спортивні ігри, відносять до виду спорту, для якого характерне комплексне виявлення фізичних якостей. Однак, у процесі гри, волейболісти виконують значну кількість дій швидкісно-силового характеру. Порівняльний аналіз активності волейболістів показав, що до яскравого виявлення швидкісно-силових дій відносять такі види рухів, як ривки, зупинки, стрибки, пересування у захисті, що пов'язане з переборюванням суперника, передачі м'яча [5].

Необхідно також відзначити велику варіативність техніки виконання цих рухів. Це пов'язано, по-перше, з моментом зміни ігрових ситуацій, по-друге – з протидією гравців команди суперника. У такому разі спортсмен не завжди може використовувати найбільш раціональну техніку рухів і результат тоді багато в чому залежить від рівня розвитку швидкісно-силових якостей [3].

На думку багатьох фахівців, значне місце у процесі фізичного виховання підростаючого покоління, повинно бути відведено вихованню швидкісно-силових якостей (Н.Н. Гончаров, В.С. Фарфель, Р.Е. Мотиланська, В.П. Філін, П.Я. Чересінева та інші), тобто їх високий рівень розвитку сприяє успішній трудовій діяльності людини та досягненню високих спортивних результатів.

ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

261

Міра промислу спортивно-силової підготовки залежить не тільки від величини м'язової сили, але й від здібності спортсмена до великої концентрації нервово-м'язових зусиль, мобілізації функціональних можливостей організму.

Основні викликання швидкісно-силових якостей присвячені значній кількості праці (В.С. Фарфель, А.В. Коробков, А.А. Маркосін, С.І. Гільнери, Н.С. Татарський).

З фізіологічної точки зору швидкісно-силові якості відносяться до якостей, промислу яких зумовлено тим, що м'язова сила має тенденцію до збільшення за рахунок підвищення швидкості скорочення м'язів та сполученого з ним напруження.

Високий рівень розвитку швидкісно-силових якостей позитивно впливає на фізичну та технічну підготовленість тих, хто займається, на їх стрийвисті та концентрації зусиль у просторі і в часі (В.М. Дяченко, Ю.В. Верхошанський).

Швидкісно-силові навантаження більш різноманітні та ефективні, ніж просто швидкісні чи силові навантаження. Вони адягують організм до виконання праці, утворюючи передумови для росту не тільки сили, але й швидкості (С.П. Летунов і Р.Е. Мотиланська, Л.І. Стогова, Ф.А. Воробейська, Г.А. Тітов).

Р.Е. Мотиланська [8] підкреслює, що на базі морфологічного та функціонального укріплення організму швидкісно-силова підготовка може бути потужним стимулом для підвищення загального рівня фізичного розвитку юного спортсмена, поліпшення його функціональних можливостей.

Згідно теорії фізичного виховання (В.П. Філін) [10], прийнято вважати, виховання швидкісно-силових якостей можна ефективно здійснювати за допомогою швидкісно-силових та класно-силових вправ.

На думку Ю.В. Верхошанського [1], здібність до швидкісно-силових проявів слід розуміти не як поєднання сили та швидкості, а як самостійну якість, яка повинна бути поставлена в один ряд з швидкістю, силою, витривалістю і розвиток яких потребує адекватних, належних тільки йому, засобів та методів тренування.

Дослідження лікарів та фізіологів у цьому напрямку (Р.Е. Мотиланська, Б.Г. Кунієвич, В.М. Корсунський, П.І. Стогова) свідчать про позитивні зрушення в організмі юних спортсменів в результаті застосування силових та швидкісно-силових вправ.

У своїй праці В.М. Лынин домі, що:

Швидкісно-силова підготовка є однією з найважливіших складових спортивної підготовки волейболістів, про що свідчить велика кількість дій швидкісно-силового характеру.

Використання вправ з навантаженням дозволяє без збільшення загального часу тренування досягти суттєвого покращення спеціальної фізичної підготовки.

Облік індивідуальних особливостей, зміни функціональних якостей мають велике значення для розробки науково-обґрунтованої методики спортивних вправ, постановки оптимальних тренувальних і змагальних навантажень.

В.П. Філін виявив, що в результаті постійних занять спортом, інтенсифікується розвиток рухового аналізатора швидкості, що зумовлює підвищення його функціональних можливостей.

Шляхом своєчасного та раціонального застосування засобів та методів фізичного виховання можна успішно діяти на розвиток та поповнення того чи іншого фізичного явища у найбільш сприятливий для цього віковий період [7].

Для подальшого удосконалення методів контролю для швидкісно-силових підготовки спортсменів суттєве значення має розробка критеріїв оцінки рівня розвитку спеціально-направлених факторів, що впливають на ефективність виконання спортивно-силових рухів.

Система застосування навантажень та послідовність виконання її в навчально-тренувальному процесі базується на використанні фізичних та біологічних переборень в організмі. Перші наукові дослідження у цьому напрямку були виконані під керівництвом Н.Н. Яковлева, який встановив, що найбільш діяльною послідовністю побудови черговості вправ полягає у першій розвитку спочатку сили, потім швидкості та витривалості, спритності та гнучкості.

Встановлено, що позитивний ефект на одному занятті дають вправи, що виконуються в такій послідовності:

- вправи на прояв швидкісної витривалості, а потім загальної витривалості;
- вправи швидкісно-силової спрямованості, а потім витривалості.

Рис.1

Приклад статті збірника «Студентський науковий вісник»

Лукашеч В.

Науковий керівник – доц. Свистун Н. О.

ДИНАМІКА ІМЕННИКА КОРОПЕЦЬКОЇ ГРОМАДИ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Ономастика (від грецького *ONOMA* – ім'я, назва) – спеціальна історична дисципліна, що вивчає власні імена, їх функціонування в мові і суспільстві, закономірності їх утворення, розвитку і постійних перетворень. Вона виникла в результаті взаємодії досліджень з історичного джерелознавства і лінгвістики та методики [2, с. 262]. Галузь ономастики, яка вивчає власні особові імена людей (антропоніми), називається антропонімікою. Антропоніміка важлива й цінна не лише для мовознавців, а й для істориків, географів, культурологів, етнографів, соціологів та представників інших гуманітарних наук, оскільки є історико-культурною спадщиною народу.

Антропоніми, або власні особові назви, становлять своєрідну, але дуже важливу частину словникового складу мови. Власні особові імена – найдавніший шар лексики. У них знайшли своє відображення побут, вірування, творчість, історія, культура народу.

Як відомо, ім'я людини в усі періоди історії людства було першим засобом розрізнення особи, засобом її ідентифікації у громаді. Цей довічний супутник людини, як зауважує професор П. П. Чучка, мусить бути милозвучним і промовистим словом, яке ще й покликане виконати роль позитивної характеристики індивіда [4, с. 97].

Важливу роль відіграє екстралінгвальний фактор. Суспільне функціонування особових імен, а саме їх вибір, відіграє в житті людей важливу роль. Важливими є й громадсько-правові аспекти, тому зрозуміло, що в цій галузі важливе місце займає мовна культура, невід'ємною частиною якої є граматичні аспекти. Мовна культура, яка реалізується в галузі особових імен, опирається, з одного боку, на мовні фактори, що базуються на теорії літературної мови, на її науковому описі і на соціолінгвістичних дослідженнях, з іншого боку – на позалінгвістичні фактори, які ґрунтуються на теоретичних знаннях про закони розвитку суспільства в синхронному та діакронічному планах і на пізнанні, запозиченому із соціальної психології. Імена, що використовуються в певну епоху чи конкретний період історичного розвитку, взаємно впливають одне на одного [3, с. 33].

Імена людей – це знаки, на основі яких індивідуалізується та ідентифікується особа. Вони займають чільне місце в лексичному складі сучасної української мови, адже це частка історії кожного народу, у них відображаються різні соціальні процеси, яким підпорядковуються різні групи людей.

У наш час вибір імені є юридично вільним і в усіх випадках залежить виключно від волі найменувачів, тобто батьків. Основні фактори, які посприяли популярності того чи іншого імені у ХХ столітті:

1) *милозвучність імені. Батьки дають дитині прізвище, милозвучне ім'я, яке подобається (суб'єктивний фактор);*

2) *релігійний фактор. При виборі імені користуються церковним календарем і називають дитину іменем того святого, на день якого дитина з'явилася на світ;*

3) *збереження сімейних традицій – найменування новонародженого на честь батька, дідуся, близького родича (Василь, Іван, Микола, Михайло, Павло; Тетяна, Оксана, Любов, Людмила);*

4) *«фактор моди», який «підносить» те чи інше ім'я в певний період (Арсен, Вадим, Денис, Максим, Ростислав; Анастасія, Вікторія, Діана).*

В енциклопедії «Українська мова» подається таке трактування: «Ім'я особове – вид антропоніма; надається людині при народженні, в рідкісних випадках його обирає сама доросла людина при зміні імені. Ім'я особове має функцію індивідуалізації, тобто називає (ідентифікує) одиничний, єдиний, неповторний факт дійсності, в даному разі – людину. Будь-яке ім'я фактично може позначати не одну людину (повторюваність імен пов'язана з певною обмеженістю їхньої кількості). Індивідуалізаційну функцію воно виконує лише в конкретному випадку» [5, с. 203].

Наукове вивчення українського антропонімічного матеріалу здійснювали такі вчені, як Г. С. Бучко, М. О. Демчук, І. М. Желєзняк, П. П. Чучка та інших відомих ономастів.

На сьогодні важливим є регіональне дослідження власних особових імен, які поширені на території певних адміністративних одиниць, тому актуальність пропонованої праці є достатньо обґрунтованою.

Метою нашої роботи є дослідження динаміки особових імен Коропецької громади початку ХХІ ст.

Опрацьовуючи власні особові імена, використовуємо якісно-кількісний метод В. Д. Бондалетова [1], визначаємо широковживані і маловживані імена. Для цього число носіїв кожного року (зрізу) ділимо на кількість імен. Одержане число, заокруглене до цілого, є середнім коефіцієнтом однойменності (СКО). Імена з кількістю носіїв, що дорівнює СКО і вище його – широковживані, нижче СКО – маловживані.

Для аналізу ми зібрали триста шістьдесят вісім особових імен Коропецької громади.

На підставі здійсненого дослідження можемо констатувати, що серед чоловічих найбільш уживаними були імена *Андрій, Тарас, Ярослав*.

Найстійкішими і найбільш постійними у зрізах були імена *Тарас* і *Ярослав*. Вони зафіксовані у зрізах кожного року.

Найбільш продуктивними у 2000 і 2001 рр. були такі імена: *Андрій* (9), *Богдан* (6), *Михайло* (6), *Олег* (6); у 2002–2003 рр. – *Володимир* (7), *Богдан* (6), *Ярослав* (7); у 2004–2005 – *Андрій* (7), *Роман* (6), *Степан* (6); у 2006–2007 рр. – *Михайло* (5), *Олег* (5); у 2008–2009 – *Андрій* (7), *Максим* (6); у 2010–2011 рр. – *Іван* (4); у 2012–2013 рр.: *Дмитро* (7), *Сергій* (6); у 2014–2015 рр. – *Андрій* (5), *Станіслав* (4); у 2016–2017 рр. – *Марко* (3), *Матвій* (2).

Найрідкіснішими визначаємо імена *Юліан* та *Маркіян* – по одному носію у зрізах.

Серед жіночих імен найбільш популярними є такі: *Анастасія* (40), *Аліна* (41), *Світлана* (39).

Жіночий іменник Коропецької громади досліджуваного періоду загалом представлений так: найпродуктивнішими у 2000–2001 рр. є імена *Марія* (9), *Анастасія* (9), *Христина* (6); у 2002–2003 – *Марія* (10), *Аліна* (6); у 2004–2005 рр.: *Світлана* (8), *Марія* (5), *Анастасія* (5); у 2006–2007 рр. – *Світлана* (7), *Оксана* (6), *Ангеліна* (4); у 2008–2009 рр. – *Анастасія* (4), *Марія* (6); у 2010–2011 рр.: *Оксана* (5), *Ангеліна* (5), *Анастасія* (5); у 2012–2013 рр. – *Марія* (5), *Аліна* (6); у 2014–2015 рр. – *Марія* (6), *Оксана* (5), *Вікторія* (5); у 2016–2017 рр. – *Юлія* (3), *Анастасія* (3); серед найменш уживаних виділяємо два імені: *Жасмін* і *Катерина*, на які натрапляємо лише по одному разу.

Отже, особові імена досить різноманітні і єдиного принципу їх функціонування визначити не можна. Одні імена використовуються для називання дуже часто, інші, навпаки, є маловживаними або ж представлені одиничними прикладами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондалетов В. Д. Русская ономастика / Бондалетов В. Д. – М.: Просвещение, 1983. – 224 с.
2. Зубко А. Українська ономастика: здобутки та проблеми / Андрій Зубко // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2007. – С. 262–281.
3. Свистун Н.О. Динаміка антропонімікону м. Тернополя ХІХ–ХХ ст.: монографія. – Тернопіль: Крок, 2011. – 308 с.
4. Чучка П. П. Розвиток імен і прізвищ / П. П. Чучка // Історія української мови: Лексика і фразеологія. – К., 1983. – С. 592–620.
5. Українська мова: енциклопедія / [голова ред. кол. В. М. Русанівський]. – 2-е вид., випр. і доп. – К.: «Українська енциклопедія» імені М. П. Бажана, 2004. – 824 с.
6. УДК 811.161.2:371.3

Приклад статті збірника «Збірник наукових тез за матеріалами студентських наукових читань»

СЕКЦІЯ ДИЗАЙНУ

УДК 687.03

*Волощук Марія, студентка II курсу спеціальності
«Технології лескої промисловості»,
науковий керівник Рудніцька М.О.*

ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ ВИДІВ ТА МЕТОДІВ ОЗДОБЛЕННЯ ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ

Стаття присвячена використанню різних видів та методів оздоблення текстильних матеріалів. В статті досліджено тканину та вказано властивості для нанесення рисунку, проведено аналіз актуальних кольорів сезону, досліджено фарби для рисунка на тканині, висвітлено умови нанесення рисунку та техніки безпеки.

За допомогою моди одяг дає можливість кожному з людей, які живуть на планеті, без слів донести до оточуючих деяку інформацію про свою особистість, а також про власне положення в людському суспільстві. Крім цього, мода є дійсним барометром людської культури незалежно від територіального розташування тієї або іншої країни. Мода може стосуватися не тільки того, що носить людина, але навіть форми його тіла, кольору його очей, зросту й інших його анатомічних особливостей. Певною мірою прагнення людини слідувати в усьому тенденціям моди проявляє слабкість її характеру, суть якого полягає в прагненні злитися із соціумом, небажання виділятися із загального оточення.

Джерелом, яке надихає на творчість, може бути будь-яке явище як реального, так і ідеального світу. При проектуванні колекцій моделей, особливо перспективних і авторських, дизайнери часто використовують авторські інспірації (творчі джерела): народний та історичний костюм; природні форми (рослинний та тваринний світ тощо); архітектуру, інженерні споруди; живопис: предмети прикладного

рамка, дерево тощо); художню літературу, кіно, театр тощо.

Пошук творчої ідеї, яка може бути відображена принципово новою формою костюму, фактурою та малюнком матеріалу, відбувається за такими напрямками: асоціативне рішення на основі творчого джерела; по аналогії з творчим джерелом; інтуїтивне рішення нової форми одягу на основі сприйняття музики, театральних дій, живопису, танцю та інше.

Актуальність теми. В сучасному світі все взаємопов'язано. Науковий і технічний прогрес все більше і більше проникає в галузь мистецтва, архітектури і моди. Чим простіше ззовні, тим складніше всередині і навпаки. Кожен день людство наближається до «майбутнього» з фантастичними побудовами, розумною технікою і одягом, який може змінювати форму, колір, температуру. В наш час, коли навкруги дуже багато технічності, геометричності, скрізь присутнього конструктивізму, в моді не вистачає природності, самобутності. Тому сьогодні актуальне звернення дизайнерів до оздоблення текстильних матеріалів, поєднання технік та кольорів.

Об'єкт дослідження: технології оздоблення текстильних матеріалів.

Предмет дослідження: сучасне моделювання одягу та створення принтів в текстильній промисловості.

Практичне значення отриманих результатів: системність роботи зі створення

Список використаних джерел

1. Гайдук Л.М. Сучасні технології моделювання і художнього оздоблення одягу: навчальний посібник / Л.М. Гайдук, І.В. Васильєва. К.: КНУТД, 2008. – 130 с.
2. Коблякова Е.Б. Основы конструирования одежды / Е.Б. Коблякова, А. В. Савостийский, Г.С. Ивлеева и др. – 3 изд. – М.: Легкая индустрия, 1980. 448 с.
3. Колосніченко М.В. Мода і одяг. Основы проектування та виготовлення одягу. Навч. посібник / М.В. Колосніченко, К.Л. Процик. К.: КНУТД, 2011. 238 с.
4. Малинська А.М. Розробка колекцій одягу: Навч. посібник / А.М. Малинська, К.Л. Пашкевич, М.Р. Смирнова, О.В. Колосніченко. К.: ПП НВЦ Профі, 2014. 140 с.
5. Чуприна Н.В. Принципы проведения предпроектного анализа в индустрии моды / Scientific achievements. – 2015. – Vienna. – Vol. 1. – С. 149–150.
6. Єременко І.І. Джерело натхнення в дизайні одягу: аспекти вивчення і використання в творчому процесі. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура. – 2007. 41–48 с.
7. Друк на тканині. Журнал. Велика конкуренція, високі прибутки. <https://homebiznes.in.ua/druk-na-tkanyini-velyka-konkurentsia-vysoki-pributki/> (дата звернення 12.03.2019)
8. Властивості тканин для нанесення рисунку. Вісник Хмельницького університету. http://dn.khmi.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k1219&T=06_3&lng=1&st=0 (дата звернення 18.03.2019)
9. Як обрати фарби для одягу. Інтернет-журнал <http://natalka.pp.ua/farba-dlya-odyagu> (дата звернення 23.03.2019)
10. Як правильно нанести та закріпити рисунок на тканині. Журнал. Велика конкуренція, високі прибутки <https://homebiznes.in.ua/druk-na-tkanyini-velyka-konkurentsia-vysoki-pributki/> (дата звернення 01.04.2019)

Стандартная
 Экспресс
 Глубокая
 На рерайт

Пакетная проверка
 Проверка сайта
 SEO проверка
 Проверка картинок

Проверить уникальность

Редактор Адрес: <http://> Страница

Текст(78831):

процесу відтиску наукова періодика, насамперед, традиційно, наукові журнали» [28, с. 219].

Вважаємо, що саме вони є провідниками нового в науці, оскільки взяли на себе нагріті функції оприлюднення нових досягнень у різних галузях науки, підтримання дискусій, неперервності та спадковості наукових досліджень.

Видавничий орган конкретного періодичного видання забезпечує точність потрапляння у потрібну тематичну нішу – при максимальному врахуванні читачських вимог щодо зростання науковий журнал – це журнал, що містить статті та матеріали досліджень теоретичного або прикладного характеру, призначений переважно фахівцям певної галузі науки [1].

В. Добровісник тлумачить науковий журнал, «... як періодичне журнальне видання зі статей та матеріалів теоретичних досліджень, а також статей та матеріалів прикладного характеру науки» [12, с. 34].

Дослідники переконані, що наукова періодика є один з найважливіших інструментів для здійснення наукової комунікації між фахівцями в інтересах їхньої професійної діяльності. Типологічна систематизація періодики ставала предметом зацікавлення багатьох дослідників (А. Палійчук, В. Карпенко, М. Недопитанський тощо). «Результати наукових досліджень висновків і узагальнень, чим достовірнішими й ефективнішими вони є» [16, с. 22].

Сучасний стан та майбутнє наукового журналу висвітлено в працях Н. Зелінської, О. Коновця, А. Бойко. На окрему увагу заслуговують дисертаційні дослідження А. Бессараб (показники) розкрито в роботах І. Котлярова, Р. Влоха, П. Арешова.

Варто визначити активну зацікавленість науковців на сучасному етапі питаннями критеріїв якості українських наукових журналів, до прикладу, праці Я. Яцків, А. Радченко [54].

Автори праці «Палітра зарубіжних наукових журналів із соціальних комунікацій» зазначають, «... що аналіз концепції наукового журналу ґрунтується на наукових розробках по практичного застосування під час аналізу концепцій різних видів видань, а концепція періодичного видання є об'єктом уважного вивчення українських та зарубіжних дослідників. Редагуванням вважається процес, який здійснює підготовку авторського рукопису до друку, редагування здійснюється редактором. «Деякі автори вважають, що редагування вважають редагування як критичний аналіз видання його правильної оцінки і допомоги авторові в удосконаленні змісту і форми твору заради інтересів читача і суспільства».

Робота редактора передбачає, насамперед, кількаразове повернення до тексту. «При цьому виділяють три основних види прочитання тексту:

- ознайомлювальне читання, воно орієнтоване на ознайомлення з матеріалом;
- рецензування, тобто це оцінне читання з метою заглибленого усвідомлення, пророблення, аналізу й оцінки текстових одиниць і всього тексту;

Журнал:

[13.07.30] Тип перевірки: Стандартна

[13.07.30] Налаштування: Ігнорувати штати = Да

[13.07.30] **ВНИМАНИЕ! Уникальность может быть определена некорректно! (Обнаружено ошибок: 23%)**

[13.07.30] **Уникальность текста 90%** (Прогнозировано подстановок: 0%) (Прогнозировано цитат: 49%)

Рецензія

на дипломну роботу

«Наукові нефахові серіальні видання в інформаційному просторі міста Тернополя»

студентки IV курсу

відділення комп'ютерних та видавничих технологій спеціальності «Журналістика»

Галицького коледжу імені В'ячеслава Чорновола

Статкевич Ольги Андріївни

Запропонована наукова розвідка відповідає задекларованій темі. Авторка стала новатором у царині студіювання нефахової літератури одного міста, оскільки подібних досліджень ще не проводилось.

Слід відзначити, що Ольгою Андріївною чітко сформульовано мету, завдання, актуальність та новизну дослідження. Обґрунтовано теоретичне та практичне значення. Описано процес апробації роботи (участь у студентських наукових читаннях, опубліковано тези).

Розглянуто значення серіальних видань для розвитку науки. Доведено, що досліджувана література відіграє особливу роль у житті суспільства. Подано загальну характеристику наукових видань, застосовуючи методику поетапного вивчення наукової літератури.

Проаналізовано вищі навчальні заклади Тернополя як головні науково-видавничі центри міста, подано загальну характеристику, яку побудовано за спеціальною схемою.

Розкрито питання тематичного спектру, специфічних особливостей та авторів фахових видань. Запропоновано комплексну оцінку фахових серіальних видань у науково-інформаційному просторі Тернополя. Дане дослідження відкриває перспективи подальших студіювань у запропонованій царині.

Висновки чітко структуровані, аргументовані, доступно передають основні етапи та результати дослідження. Уваги заслуговують таблиці й рисунки, які демонструють високий рівень самостійності та аналітичності роботи.

Щодо недоліків, то можемо виділити незначне перенасичення роботи термінами, проте це не применшує наукової ваги дослідження.

Наукова робота Статкевич Ольги Андріївни виконана на високому науковому рівні, відповідає вимогам до такого виду робіт, за належного захисту заслуговує позитивної оцінки.

Рецензент:

кандидат наук

із соціальних комунікацій

22 червня 2020 р.

 Решету́ха Т. В.

про результати комп'ютерної перевірки на унікальність
кваліфікаційної роботи

Власник документу:
Юлія Зубик

Дата перевірки:
19.06.2020 13:56:05 EEST

Дата звіту:
19.06.2020 14:29:35 EEST

ID перевірки:
1004146749

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

ID користувача:
100004381

Назва документу: Статкевич_B41_для перевірки

ID файлу: 1004159214 Кількість сторінок: 65 Кількість слів: 10376 Кількість символів: 81730 Розмір файлу: 1.57 MB

14.6% Схожість

Найбільша схожість: 1.75% з джерело <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/naukzap/2201-social-work-and-educatio..>

14.6% Схожість з Інтернет джерелами

367

Page 67

Не знайдено жодних джерел у Бібліотеці

19.9% Цитат

Цитати

62

Page 68

Не знайдено жодних посилань

2.47% Вилучень

Джерела менше, ніж 8 слів автоматично вилучено

2.47% Вилучення з Інтернету

205

Page 69

Вилучений текст з Бібліотеки відсутній

Підміна символів

Заміна символів

81